

Símun
Johan
Wolles
70 ár

Løgtingsmál við-
víkjandi fiskivinnu
og -monnum

Vit greiða frá teimum
framlögdu tingmálun-
um, sum viðvíkja fiski-
monnum.

Síða 6-9

Frásøgn um fyra
brøður av Eiði, ið
gjørdust skiparar

Dani við ættarbond-
um til Føroya hevur
skrivað eitt áhugavert
íkast til okkara sigl-
ingarsøgu.

Síða 11

FF hevur havt trý sakarmál móti
Fiskimálaráðnum. Tey hava tað til
felags, at eingin málsviðgerð er
farin fram í umsitingini.

Síða 3

Sakarmál móti Fiskimálaráðnum

Prestasonurin
av Tvøroyri
sum gjørdist
fólkatings-
formaður

Síða 25

KÄRCHER

Vit eru einastað
fyri KÄRCHER
trýstapularum til
lúnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Alarmur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjónvarpansni
Afgangskontrolli
Trygdarráðgeving

211 112
Tín trygd
fyri tryggjeika

Sjómansskúla-
næmingar á
ferð við "Brimli"

Síða 15

Gamlar myndir
úr Norðuroyggjum

Síða 22

KÖLI- OG
FRYSTIÚTBÚNAÐUR
- ráðgeving, selja og tænasta

- Handilskøliútbúnaður
- Skipaskøliútbúnaður
- Køliútbúnaður til
flakavirki
- Ísvirki
- Klímaanlegg
- Reeferkøl

Løggilt kølivirki

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 - 100 Tórshavn
Tlf 35 12 20 - Fax 35 12 30
e-mail: lm@lm.fo - www.lm.fo

Nýggjur formaður í Danmarks Fiskeriforening

Danskir fiskimenn eru í høvuðsheitum skipaðir á sama hátt sum útróðrarmenn í Føroyum. Tað er ein hópur av lokalum "fiskeriforeningar", har so væl fiskimenn sum teir, sum eiga bátarnir, eru limir. Og hesi feløg eru so limir í meginfelagnum.

Upprunaliga vóru allir fiskimenn limir Dansk Fiskeriforening, sum er stovnað fyri meira enn 100 árum síðani. Men tað var ein stórir munur á fiskimonnum ymsa staðni í Danmark. Tað kundi vera havfiskimenn, sum vanligu vóru í Esbjerg, og so t.d. teir sum veiða við botngørnum inni við land.

Hetta var fyri nógvum árum síðani orsøkin til, at felagið fór í tvíningar. Fiskimenn á vesturstrondini á Jyllandi fóru burtur úr meginfelagnum og stovnaðu Vestjydsk Fiskeriforening, ið seinni fekk navn íð Danmarks Havfiskeriforening, vísandi til

Bent Rulle, fráfarandi formaður í Danmarks Fiskeriforening.

at teir umboðaðu tað, sum eftir donskum viðurskiftum kann kallast langfarafiskimenn.

Tað var rættiliga tíðliga, at menn ásannaðu, at tað at fiskimenn stóðu í tveimum feløgum, gjørdi teir veikari og byrjað varð at tosa um at leggja feløgin saman aftur. Hetta eydn-

aðist eisini í 1994, og sam-
anlagda felagið koma at eita Danmarks Fiskeriforening, við skrivstovu bæði í Keypmannahavn og Esbjerg. Tað skal sigast, at felagið gevur út sum vikublað Fiskeritidende, sum er eitt gott fiskivinnublað.

Formaður í samanlagda felagnum gjørdist Bent Rulle, sum í 1990 varð valdur til formann í Dansk Fiskeriforening.

Bent Rulle er ættaður av Læsø í Kattegat, og eingin hevði roknað við, at hann fór at gerast so leingi formaður, sum talan hóast alt hevur verið um. Fleiri ferðir hava mótval-evni verið frá Esbjerg, ið framvegis verður roknað sum fiskivinnuhøvuðsstaðurin í Danmark, sum skuldu havt góðan møguleika at vinna. Hansara mótval-evni var einaferð tann hálvi oyndfirðingurin Kent Kirk, sum hevur eina fortíð sum formaður í Esbjerg Fiskeriforening,

sum limur í ES-parlamentinum og fólkatinginum og sum fiskaríministari. Hann skuldi havt øll góð kort á hondini. Men hann tapti eisini móti Bent Rulle.

Atfinningarnar móti Bent Rulle hava verið økjandi serliga seinastu tíðina, og feløg hava enntá hótt við at taka seg úr meginfelagnum. Serliga eru tað tey manglandi diplomatisku evnini hjá Bent Rulle, sum funnist er at. Hann heldur so nógv fast um síni annars røttu sjónarmið, at møguleikin fyri neyðsej-um ofta verður spiltur, og tí fæst einki burtúr.

Aðalfundurin hjá Danmarks Fiskeriforening verður 12. apríl í Vejle. Tað varð boðað frá einum mótval-evni til Bent Rulle sum formann, og var tað Flemming Kristensen úr Norðurjyllandi.

Men nú vísti Bent Rulle seg hóast alt sum ein "snilling". Hann boðaði frá, at hann vildi taka seg aftur

Komandi formaður, Thorkild Førbý.

sum formaður, um nevndi Flemming Kristensen gjørdi tað sama sum mótval-evni. Í staðin mælti Bent Rulle til at velja Thorkild Førbý úr Hanstholm til nýggjan formann.

Hetta merkir, at Thorkild Førbý uttan iva einmælt

verður valdur til formann á aðalfundinum. Og harvið er eindin hjá donskum fiskimonnum bjargað.

Tað verður uttan iva hetta, sum Bent Rulle fer at vera mintur fyri, og tað er heldur ikki so galið eftirmæli at fáa.

RUSKPRESSUR
- úr rustfríðum stáli, til skip

DT - 1500

Rúmd:	1,5 m ³
Lastingarop:	480 x 1330 mm
Mát uttan:	1330 x 1270 x 1900 mm
Samlað breidd:	1650 mm
Samlað hædd:	2440 - 2740 mm
Pressukraft:	10 tons

DT - 500

Rúmd:	0,5 m ³
Lastingarop:	450 x 880 mm
Mát uttan:	910 x 870 x 1350 mm
Samlað breidd:	1250 mm
Samlað hædd:	2150 - 2250 mm
Pressukraft:	10 tons

KJ-HYDRAULIK
P/F Kári Johannesen • Tel 44 41 70 • Fax 44 42 65
info@kj-hydraulik.com • www.kj-hydraulik.com

Miðvís...

Við miðvísari venjing
hevur Heidi Andreassen
vunnið sær pláss millum
heimsins bestu
ítróttar fólk.

...miðvísar uppgjaring
tryggjar framtíðina

Føroya Livstrygging

Sakarmál móti Fiskimálaráðnum

12. mars vóru trý sakarmál hjá Føroya Fiskimannafelag móti Fiskimálaráðnum til dómsviðgerðar. Dómur fellur týsdagin 8. apríl.

Hesi rættarmál lýsa sera væl rættarstöðuna hjá vanligum borgarum. Uttan mun til hvør ið lögfrøðisliga hevur rætt, so er talan um heilt greið órímlig viðurskifti, sum einhvør umsiting skuldi roynt at fingið í rættlag, men meira um tað seinni.

Málini eru:

1. Rindar fullan skatt sum aðrir, men fær ikki somu sømdir
Hetta mál snýr seg um fiskimann, sum formelt hevði bústað í Danmark, men sum hevur siglt við føroyskum skipi, og sum hevur galdið fullan skatt í Føroyum.

Lønjavningarstovan hevur gjørt galdandi, at viðkomandi ikki kemur undir lógina um minstuløn og dagstudning.

Grundgevingin hjá Lønjavningarstovuni var, at viðkomandi formliga var skrásettur at búgva í Danmark í tíðarskeiðinum frá 01.09.99 til 15.02.01, hóast hann rindaði fullan skatt í Føroyum og sostatt hevði avgerandi tilknýti til Føroyar.

Sum grundgeving fyri málskravinum vísir FF við tess sakførara á, at treytin um bústað í lógini ikki eigur at verða tulkað, soleiðis sum Lønjavningarstovan ger galdandi, men hinvegin eigur hetta hugtak at tulkast á sama hátt sum tað skattliga heimstaðarhugtakið, sum galdandi er í Føroyum og grannalondum okkara.

Eingin ivi er um, at hendan tulking hevur stuðul bæði í viðmerkingunum til lógaruppskotið og vanligum tulkningarháttum annars. Tað sæst greitt her, at endamálið við lógini var at forða fyri spekulatióin í inntøku-trygdini, soleiðis at menn, sum rinda skatt aðra staðni enn í Føroyum, skulu fáa inntøkutrygd úr føroyska landskassanum. Tískil var “politiskui viljin”, at treytin fyri at fáa inntøkutrygd var at skattur varð goldin í sama kassa, sum inntøkutrygdin verður goldin úr.

Víst verður í hesum sambandi á, at tað er heilt órímligt, at persónur, ið er skattskyldigur í Føroyum og sostatt sambært skattalógini er at meta sum búsitandi í Føroyum, ikki skal metast at hava bústað í Føroyum. Hetta merkir, at beinleiðis munur verður gjørdur á monnum, sum rinda skatt til føroyska samfelagið.

Her skal verða skoytt uppí, at bústaður aðrastaðni ikki verður góðkendur í øðrum førum, tá viðkomandi vil sleppa sær undan skyldum til samfelagið, har viðkomandi reelt býr. Tað ber t.d. ikki til at sleppa undan skatti við at hava bústað í Monaco, um viðkomandi veruliga býr í Føroyum. Tí skal

Páll Nielsen, advokatur hjá Føroya Fiskimannafelag.

tað heldur ikki bera til at sýta borgarum, sum gjalda skatt, rættindi, tá stóðan er mótsatt.

Á rættarfundinum varð m.a. víst á, at viðkomandi fiskimaður í tí aktuella árinum var við føroyskum skipi í 185 dagar ella meira enn helvtina av árinum, og tí skuldi ikki verið nakar ivi um, hvar hann veruliga býr.

2. Skal fiskimaður missa inntøkutrygd undir eini skipan, tí hann aðra tíð er undir aðrari skipan? Her er talan fiskimann, sum gekk á sjómansskúla,

Nýggja dómhúsið, har flestu rættarfundir verða hildnir.

og sum er til skips í síni summarfrítíð. Hann fer fyrst við einum útróðrarbáti, sum er undir minstaforvinning hjá útróðrarmonnum, og síðan fer hann ísfiskatúr, sum vildi givið minstuløn, men túrurin gjørdist so góður, at hetta ikki varð aktuelt. Tað, at maðurin er farin umrødda ísfiskatúr, nýtir Fiskimálaráðið sum undanfærslu fyri at nokta mannum minstaforvinning ta tíðina, hann róði út, og har inntøkan var so lág, at minstaforvinningur vildi verið aktuellur. Afturat hesum verður sagt, at útbúgvingarstuðul skal mótrokast, hóast hesin ikki er at rokna sum a-inntøka.

Tað skal skoytast uppí, at Fiskimálaráðið hevur givið FF viðhald júst í hesum spurninginum, tí tað er beinleiðis staðfest, at útbúgvingarstuðul er ikki A-inntøka. Men tað skuldi altso ein stevning til fyrr enn Fiskimálaráðið viðurkendi ein heilt greiðan lógartekst á hesum øki.

Her skal skoytast uppí, at landsstýrið júst hevur lagt fram uppskot um, at útbúgvingarstuðul skal mótrokast minstaforvinningi. Hetta er sera órímligt móti teimum sum lesa, og sum vilja vinna sær nakað framí hjá. Tað verður spennandi at síggja, hvat tingið sigur til hesa smálíggheitina.

FF og sakførarin hjá felagnum meta annars, at eingin heimild er fyri at nokta útróðrarmanni/fiskimanni minstaforvinning, tá viðkomandi hevur verið undir skipanini við hesum vinningi, bert tí at sami fiskimaður innan fyrri sama útgjaldingartíðarskeið móguliga fer við øðrum skipi, sum er undir aðrari skipan.

Tann tulking, sum FF ger galdandi, hevur hvørki stuðul í forarbeiðinum til lógina ella út frá øðrum tulkningarháttum.

Hinvegin ger tulkingin hjá Lønjavningarstovuni, at útróðrarmenn / fiskimenn kunnu koma í eina stöðu, har teir missa rættindi, sum teir klárt hava sambært galdandi lóggávu við afturvirkandi gildi, og tað er greitt, at lóggávuvaldið ongantíð hevur havt ætlanir um at lógin skuldi verða umsitin á hendan hátt.

3. Fiskimálaráðið setur fiskimann uttanfyri lógina, tí viðkomandi hevur arbeitt fyri ráðið

Avarðandi fiskimaður var í 2001 mynstraður við føroyskum skipi á Flemish Cap. Sambært treytunum fyri fiskiskap á Flemish Cap, skal ein eygleiðari vera umborð fyri at hava eftirlit við, at alt gongur rætt fyri seg. Í hesum sambandi er skipanin tann, at ein av manningini kann vera eftirlitsmaður/eygleiðari, soleiðis at reiðarin fær eina upphædd frá Landsstýrinum til at gjalda eftirlitsmanninum/eygleiðaranum við. Men sam-

stundis skal viðkomandi eygleiðari í minsta lagi verður løntur sambært sáttmálanum, og hetta hevur eisini verið talan um í hesum málinum.

Viðkomandi var undir slíkari skipan, var mynstraður umborð, og varð avroknaður við 1,2 pørtum.

Fiskimaðurin gjørdist sjúkur umborð, og Føroya Fiskimannafelag frætti, at hann onga sjúkraviðbót fekk frá Lønjavningarstovuni.

Hetta verður gjørt, uttan at hvørki fiskimaðurin ella felagið hjá honum hevur fingið nakra lögfrøðisliga grundgeving í málinum, og uttan at málið yvirhøvur hevur fingið nakra málsviðgerð.

FF ivast ikki í, at viðkomandi leyk lógarinnar treytir fyri at fáa sjúkraviðbót, og at eingin heimild tí er fyri at nokta honum hesa viðbót.

Hetta málið lýsir - meira enn nakað annað - ørskapin í umsitingini. Hesin fiskimaður hevði gjørt eitt arbeiði fyri Fiskimálaráðið, og júst hetta verður av sama ráði nýtt sum grundgeving fyri at nokta manninum ta veiting, sum hann hevði lógarkrav uppá.

Í rættinum gjørdi sakførarin vart við, at hetta málið er sera einfalt.

Treytin fyri at fáa sjúkraviðbót er:

a. At viðkomandi er undir skipanini við minstuløn.

b. At viðkomandi er mynstraður við fiskiskipi.

c. At viðkomandi er løntur samb. galdandi sáttmála á økinum.

Hesar treytirnar eru fult uppfyltar, og tað fyriliggur eingin lögfrøðislig meting, sum sigur tað mót-satta.

Felags fyri øll málini: Eingin málsviðgerð
Felags fyri øll hesi málini er, at tey als ikki hava fingið nakra lögfrøðisliga viðgerð í landsstýrinum.

Afturat hesum kann staðfestast, at øll mál av hesum slag, sum vit hava havt við myndugleikar-nar, eru avgreidd út frá teirri fortreyt, at borgarin hevur órætt.

Hetta er eyðkent fyri viðurskifti hjá vanligum borgarum, har vit meta, at teir ikki fáa tann rætt, sum teir eiga. Men taktikkurin hjá myndugleikinum er heilt greiður. Hann er als ikki at svara aftur, tá umboð fyri borgararnar venda sær til teirra. Enn minni verða málini viðgjørd. Og tað er hetta, sum er tað mest ófrættakenda við almennu umsitingini, at tað er tann fullkomiliga tilvildin, sum ger av, hvørja lagnu mál hjá borgarunum fáa í almennu umsitingini. Í flestu førum er úrslitið, at borgarin gevur upp. Lutvíst tí hann kanska trýr uppá, at ein almennur myndugleiki viðger øll mál

Framhald á næstu síðu

Framhald av síðu 3

rættvíst, ella tí at viðkomandi snøgt sagt ikki hevur orku at stríðast.

Bert hóttan kann fáa nakað at henda
Her skal sigast, at uttan mun til hvussu rættarmálini enda, so er her greitt talan um órímlig viðurskifti hjá teimum avvarðandi borgarunum, sum ein umsiting við einum ansvarligum landsstýrismanni skuldi havt eina moralsku skyldu at fingið eina loysn á. Men her verður ikki rætt hond frá síðu. Ikki fyrr enn tað verður hóttað. Og tað gjørdi FF í samband við eygleiðaran, har vit hóttu Fiskimálaráðið við at blokera eygleiðarastørvin. Hetta hevur givið okkum trupulleikar uttanlands, so fyri at káva útyvir eina málsviðgerð, sum í hvussu er er í stríð við fyrisitingarlógina, skuldi lógin broytast heldur enn at geva FF viðhald í verandi sak.

Men søgan sigur einki um um, at Fiskimálaráðið nervast av tí eins stóra órættvísinum, at tveir mans standa lið um lið umborð á einum skipi. Bæði gjalda tað sama í skatti í føroyska landskassan, men bert annar fær lógásettar sømdir sum inntøku-trygd.

FF væl fyrireið á rættarfundinum
Um rættarfundin 12. mars er ikki annað at siga, enn at tað var bert FF sum hevði skjøl at leggja fram, og at tað bert var formaður FFs, sum gav frágreiðing fyri rættin. Tískil er málið so væl lýst, sum tað kann vera frá okkara síðu.

Umframt at sakførarin hjá FF Páll Nielsen sera nágreiniliga undirbygd sína niðurstøðu førði hann fram, at tað er staðfest rættarsíðvenja, at almennir myndugleikar ikki skulu tolka lógir avmarkandi í mun til borgaran, soleiðis sum tað greitt er hent her, eins og í so nógvum øðrum málum.

Tá dómurin er fallin, fara vit at greiða nærri frá og at koma við eini niðurstøðu. Utan mun til hvat úrslit rætturin kemur til, vil hetta verða ein lýsing av rættarstöðuni í landinum.

Ábyrgdarval í Suðuroya Sparikassa

Suðuroya Sparikassi er skipaður sum ábyrgdarsparikassi. Í hesum døgum verður valt nýtt umboðsráð í sparikassanum. Umboðsráðið, sum telur 29 fólk, verður valt av ábyrgdarum. Hesi velja so umsjónarráðið, ið er hægsti myndugleiki í sparikassanum.

Valið verður í avgreiðslunum hjá sparikassanum í døgnum frá mánadegnum 24. mars til og við friggjadagin 28. mars. Valt kann eisini verða á ábyrgdarfundinum í VB-húsinum friggjakkvöldið 28. mars.

Suðuroya Sparikassi er, sum navnið sigur, ein lokalur peningastovnur. Hann hevur tó so við og við víðkað sítt øki. Og fyri nøkrum árum síðani varð deild stovnað í Havn, sum tykist at hava verið eitt skilgott tiltak.

Umframt at taka ímóti innláni, so hevur sparikassin lánt út móti trygd í fastari ogn. Hesi seinastu árinini hevur sparikassin eisini verið við í figging av virkjum, skipum, bilum og øðrum. Sum minsti peningastovnur í landinum, leggur sparikassin áherðslu á at vera hin persónligi stovnurin, har bæði starvsfólk og kundar kunnu merkja, at tey ikki fela strongd í kundatænastuni.

Við fyra ára millumbili stílar sparikassin fyri fundi fyri ábyrgdarunum. Hesin ábyrgdarafundur verður friggjakkvöldið 28. mars. Skráin er, at fyrst hava ábyrgdarar høvi til at velja frá kl. 18,30 til 19,30. Formaðurin í sparikassanum Lars Djurhuus kemur at greiða frá virkseminum,

og síðan kemur stjórin Mikkjal Sørensen at greiða frá roknskapinum.

Fastur táttur á skránni er at hava ein gestarøðara. Í ár er tað Gestur Hovgaard, granskari, ið kemur at hava fyrilestur við heitinum:

Hevur pinkulinga-tilveran nakran móguleika í einum heimi av risum? Hetta er jú eitt aktuelt evni just fyri ein so lítlan peningastovn sum Suðuroya Sparikassa. Vit gita, at

meira kundavinarligur enn “teir stóru”. Einaferð skrivandi FF út til allar peningastovnarnar um okkurt, sum vit ikki eru nøgdir við. Svárið frá Suðuroya Sparikassa var, at tað var als ikki neyðugt at skriva til teirra, tí tey viðurskifti, vit vildu hava rættað, høvdu verið “røtt” hjá teimum alla tíðina. Teir eru heldur ikki farnir at taka ómaksgjöld fyr alt millum himmal og jørð, sum “teir stóru” gera.

Aftaná fyrilesturin verður borðhald. Undir borð-

Her sæst verandi stjórin Mikkjal Sørensen og konan Jastrid, sum er ættað úr Havn. Mikkjal er sjálvur porkeningur, og mamma Jastrid, Astrid, er ættað úr Porkeri.

Væntandi verður FF-blaðið við á fundinum, so vit fara at frætta meira í komandi blað.

Áðrenn fundurin endar, verður úrslitið av valinum kunngjørt.

60 ár síðan stovnan Annars er tað just í dag 60 ár síðani, at stovnandi aðalfundurin var í Suðuroya Sparikassi. Hann var nevniliga 20. mars 1943. Virksemið byrjaði 1. oktober sama ár.

Oddamaðurin fyri at stovna ein peningastovn í

vinnubankanum í Vági, men hetta varð av ongum. Tí kom tankin um at fáa ein sparikassa fram.

Meðan peningastovnarin í dag berjast um kundarnar við at geva hægri rentu meira ið sett verður inn, var hetta eitt sindur øðrvísi tá. Tikið varð bert ímóti 1.000 kr um mánaðin til rentu. Varð meira sett inn, varð ikki latin renta fyri tað.

Fyrstu tíðina lá útlánsrentan um 6%. Men meðan tað sum sagt ikki verða tikin ómaksgjöld í dag, kann hetta ikki sigast um sparikassan fyri 60 árum síðani. Ómaksgjaldið fyri kekkar var frá 50 oyru til 5 kr, alt eftir hvussu nógv kekkarnir ljóðaðu uppá. Hesi tøl kunnu faldast við einum 50 fyri at sammeta við dagin í dag.

Fyrstu árin vóru tølini sum rímligt er smá. Fyrsta hálva árið vóru inntøkurnar kr. 2.614,45 og útreiðslurnar kr. 4.390,25. Tískil var hallið kr. 1775,80. Tá hava eisini verið byrjunarútreiðslur við. Lønin var heldur ikki tann stóra, kr. 60 um mánaðin.

Nú eru tølini eitt sindur øðrvísi. Í 2001 vóru inntøkurnar 15,7 mill, útreiðslurnar 13,7 mill, so rakstraravlopið var uml. 2 mill. Eginognin var komin uppá 35 mill.

Tað er eingin ivi um, at ein sparikassi sum hesin hevur havt ómetaligan týðning fyri lokalsamfelagið. Vit vilja ynskja Suðuroya Sparikassa tillukku við teimum 60 árunum í dag og ynski um góða eydna framyvir.

Petur Dahl var stigtakaran til at stovna Suðuroya Sparikassa. Hann var føddur í 1911. Hann var við í nógvum virksemi í Vági, og hann gjørdist eisini skjótt stjórin í sparikassanum, eitt starv sum hann hevði fram til 1980. Hann var av tí góða gamla slagnum. Tað verður sagt, at hann aftraði seg við at fáa lønarhækking. Petur var gamal drongur, men ein systir hansara var Sanna Dahl Niclassen, sum er kend sum lækni á Landssjúkrahúsinum.

Ein persónur við tilknýti til Sparikassan, sum var sera væl kendur í FF-høpi, var Thorstein Vilhelm, sum var internur grannskoðari frá byrjan av og inntil 1981, t.v.s. úti við 40 ár. Thorstein var í nógv ár næstformaður og annars álitismaður hjá Føroya Reiðarafelag. Tann sum skrivar hesar reglur hevur verið á nógvum hundrað fundum saman við Thorstein, serliga í ráfiskanevndini.

niðurstøðan verður, at ein kann saktans vera “góður” um ein er lítill. Hetta kann eisini vera gjørt við at vera øðrvísi. Og royndirnar hava eisini víst at Suðuroya Sparikassi er

haldinum verður undirhald við skemti, tónleiki og sangi. Fyri undirhaldinum standa Robert Mc Birnie og teir. Og tað er eingin ivi um, at hetta skal nokk blíva skemtligt.

Vági var Petur Dahl á Gørðunum. Hann var á so mongum økjum slóðbrótarin í Vági fyrra partin av hini öldini.

Upprunliga var ætlanin at fáa eina deild av Sjó-

Suðuroyar sparikassi í Vági

byrjar yki sitt friggjadagin tann 1. oktober 1943.

Rentan fyri innlán verður 2 pct. p. a. og við 3 mánaðars uppsigan 2½ pct. p. a.

Lán gevast móti at seta í veð húð og jørð.

Sparikassin verður opin hvønn týsdag og friggjadag kl. 16—18.

Almenna upplatingin var 1. oktober 1943. Sum tað sæst líkjast rentusatsirnir nógv teimum sum eru galdandi í dag.

Maskinstjórar til Fiskiveiðieftirlitið

Fýra störv sum maskinstjórar við skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum verða hervið lýst leys til setan 1. júní 2003.

Störvini fevna m. a. um hesar uppgávur:

- Dagligu ábyrgdina av rakstri og viðlíkahaldi av øllum útbúnaði í maskinrúmunum og rúmum, sum beinleiðis hava samband við maskinrúm, umframt rúm har maskinútbúnaður er
- Dagligu ábyrgdina av viðlíkahaldi av øllum dekkmaskinum so sum spølum, kranum og davidum
- Dagligu ábyrgdina av viðlíkahaldsskipanum
- Annað fyrifallandi viðlíkahaldsarbeiði

Førleikakrøv:

- Vinnubræv sum skipsmaskinstjóri (STCW-regl. III/3 as Chief Engineer)
- Heilsuváttan fyri sjófólk
- Leiðsluroyndir
- Góðan førleika at samskifta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli
- Góðan førleika at arbeiða sjálvstøðugt
- Góð samstarvsevni og hegni at fyriskipa

Setanartreytir:

Störvini eru tænastumannastörv og lønt í 31. lønarflokki sambært avtalu millum Fíggaráráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Fiskiveiðieftirlitið.

Starvsheitið er maskinstjóri.

Tann, ið settur verður, má kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir, saman við avriti av prógvum, vinnubrævi og møguligum viðmælum, skulu vera Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 26. apríl 2003.

Umsóknirnar skulu sendast til :

Fiskiveiðieftirlitið
postsmoga 347
110 Tórshavn

Nærri upplýsingar um störvini kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Agnar Poulsen, samskipara.

1. meistarar til Fiskiveiðieftirlitið

Fýra störv sum 1. meistarar við skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum verða hervið lýst leys til setan 1. júní 2003.

Störvini fevna m. a. um hesar uppgávur:

- Vaktgangandi maskinmaður sambært ásetingunum frá maskinstjóra
- Skipa fyri og luttaka í dagliga arbeiðinum í maskinrúmunum og rúmum, sum beinleiðis hava samband við maskinrúm, umframt rúm har maskinútbúnaður er
- Skipa fyri viðlíkahaldi sambært viðlíkahaldsskipan
- Annað fyrifallandi viðlíkahaldsarbeiði

Førleikakrøv:

- Vinnubræv sum skipsmaskinstjóri (STCW-regl. III/3 as Chief Engineer) ella vinnubræv sum skipsmaskinmeistari á 1. stigi (STCW-regl. III/2 as 2nd Engineer) við útbúgving, sum gevur rætt til vinnubræv sum skipsmaskinstjóri.
- Heilsuváttan fyri sjómenn
- Leiðsluroyndir
- Góðan førleika at samskifta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli
- Góðan førleika at arbeiða sjálvstøðugt
- Góð samstarvsevni og hegni at fyriskipa

Setanartreytir:

Störvini eru tænastumannastörv og lønt í 28. lønarflokki sambært avtalu millum Fíggaráráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Fiskiveiðieftirlitið.

Starvsheitið er 1. meistari.

Tann, ið settur verður, má kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir, saman við avriti av prógvum, vinnubrævi og møguligum viðmælum, skulu verða Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 26. apríl 2003.

Umsóknirnar skulu sendast til :

Fiskiveiðieftirlitið
postsmoga 347
110 Tórshavn

Nærri upplýsingar um störvini kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Agnar Poulsen, samskipara.

2. meistarar til Fiskiveiðieftirlitið

Trý störv sum 2. meistarar við skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum verða hervið lýst leys til setan 1. júní 2003.

Störvini fevna m. a. um hesar uppgávur:

- Vaktgangandi maskinmaður sambært ásetingunum frá maskinstjóra
- Luttaka í dagliga arbeiðinum í maskinrúmunum og rúmum, sum beinleiðis hava samband við maskinrúm, umframt rúm har maskinútbúnaður er
- Luttaka í dagliga viðlíkahaldinum sambært viðlíkahaldsskipan
- Annað fyrifallandi viðlíkahaldsarbeiði

Førleikakrøv:

- Vinnubræv sum skipsmaskinmeistari á 1. stigi (STCW-regl. III/2 as 2nd Engineer) ella vinnubræv sum skipsmaskinistur á 2. stigi (STCW-regl. III/1 as Watchkeeping Officer)
- Heilsuváttan fyri sjómenn
- Góðan førleika at arbeiða sjálvstøðugt
- Góð samstarvsevni og hegni at fyriskipa

Setanartreytir:

Störvini eru tænastumannastörv og lønt í 24. lønarflokki sambært avtalu millum Fíggaráráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og deildir/-stovnar undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í lötuni er Fiskiveiðieftirlitið.

Starvsheitið er 2. meistari.

Tann, ið settur verður, má kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir, saman við avriti av prógvum, vinnubrævi og møguligum viðmælum, skulu verða Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 26. apríl 2003.

Umsóknirnar skulu sendast til :

Fiskiveiðieftirlitið
postsmoga 347
110 Tórshavn

Nærri upplýsingar um störvini kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Agnar Poulsen, samskipara.

Uppskot um broyting í lögtingslóg um vinnuligan fiskiskap

Ár 2003, 4. mars, legði Jacob Vester-gaard, landsstýrismaður, vegna landsstýrið fram uppskot í lógini um vinnuligan fiskiskap. Stórur partur av uppskotinum er teknikkur, so vit endurgeva burtur úr viðmerkinginum til uppskotið.

Almennar viðmerkingar
Broytingarnar í lógaruppskotinum fevna í høvuðsheitum um hesi viðurskifti: broytingar í ávísu viðurskiftum fyri ból 5 (útróðrabátar undir 15 tons), herðan av revsireglunum, serliga í sambandi við brot á reglurnar um útblaking, veiðu á stongd-ari leið ella friðaðum øki, ella veiðu uttan veiði- ella fiskiloyvi og harumframt nakrar dagføringar, herundir nakrar koordinatar í sambandi við nýggja danska kunngerð um grundlinjupunktini.

Broytingar í sambandi við ból 5
Skipanin hjá høvuðsbólki 5 (útróðrabátar undir 15 tons) vísir seg ikki at virka nøktandi. Skotið verður tí upp at gera broytingar til tess at fáa skipanina at virka betur.

Málið er ein skipan, sum forðar fyri, at bátar í bólki 5 verða steðgaðir, hóast nóg mikið er eftir av døgum í bólkinum undir einum. Samstundis skal skipanin tryggja áhugamálini hjá fult riknu bátunum. Kravið er harumframt, at skipanin skal vera einföld og greið - bæði fyri borgarar og myndugleikar.

Við tað, at daganýtslan í bólkinum og undirbólkum kann skifta nógv frá einum ári til annað, er ætlanin at broyta skipanina soleiðis, at við fiski-ársbyrjan verða 80 % av døgnum útlutað. Restin verður tøk hjá landsstýrismanninum til at luta út seinni í fiskiárinum.

Skipanin við A, B, D verður avtikin. Bólkur 5 verður í staðin byttur í tveir undirbólkar: A (fult riknir) og B (aðrir). Býtið av fiskidagatalinum millum undirbólkarnar 5A og 5B verður endurskodað og stillað samsvarandi.

Mett verður, at hesar broytingar samanumtikið fara at gera skipanina

liðiligari og einfaldari - bæði fyri útróðarmenn og umsiting.

Harumframt verður skotið upp at broyta § 31, stk. 2 í lógini soleiðis, at heimilað verður landsstýrismanninum í kunngerð at áseta nærri reglur fyri umsiting av fiskiloyvum í bólki 5. Ásetingin, sum varð gjørd í 2002, leggur ikki talið av veiðiloyvum fast, og hevur ásetingin tvey kriteriir, tvs. tvær dagfestingar, sum hevur við sær, at nakrir bátateigarar ikki kunnu fáa útskrivað fiskiloyvi. Til tess at gera skipanina smidligari verður tí skotið upp, at landsstýrismaðurin fær heimild til í kunngerð at áseta nærri reglur.

Broytingar í § 8
Løgtingið samtykti eftir uppskoti frá landsstýrinum á vári 2002 at strika ásetingina í § 8, stk. 4, 1. punktum, sum heimilaði at veita persóni ella felagi, sum hevði tilsøgn til annað skip, innan tvey ár at fáa tilskrivað fiskirættindi í tíðarskeiðinum, sum tilsøgnin var galdandi. Broytingin varð gjørd samsvarandi stevnu í fiskivinnupolitikkinum - Løgtingsmál nr. 101-04/2000.

Eigari av skipi kann lata veiðiloyvið yvir á annað skip innan tvey ár og tá fáa útskrivað veiði- og fiskiloyvi. Í hesum tíðarskeiði kann Fiskimálaráðið tí ikki lata til hvørki tilsøgnsHAVAN ella bólk- in tey fiskirættindi, ið veiðiloyvið fevnir um. Á henda hátt kunnu fiskimøguleikarnir koma at liggja ónýttir, tá fiskiárið er liðugt - ikki bara tí teir ikki vórðu gagnnýttir, men eisini - tí Fiskimálaráðið við atliti at tilsøgnsHAVANUM ikki kundi lata øðrum rættindini í fiskiárinum.

Til tess at loysa hesa tvístøðu, sum Fiskimálaráðið kann koma í, verður skotið upp, at landsstýrismaðurin fær heimild at

tilluta bólkinum fiskirættindini knýtt at slíkum veiðiloyvum, tá nýtt fiski-ár byrjar, eftir at tilsøgnin er latin. Hetta ávirkar tó ikki á annan hátt ta givnu tilsøgnina.

Broytingar í revsireglunum
Áðrenn lögtingslógina um vinnuligan fiskiskap kom í gildi 10. mars 1994, vóru reglurnar í lögtingslóg nr. 8 frá 29. mars 1978 um fiskiveiðu á landleiðini galdandi. Í upprunalógini var ásett í § 5, stk. 1, at brot móti reglunum í § 2, tá ið tað snýr seg um ólógligan fiskiskap, koma undir bót, og harafturat kemur allur fiskireiðskapur, so sum net, lemmar, wirar, línur, uppstandarar v.m. og fongur undir konfiskatió. Skipið kann eisini heftast til rindingar av bót og kostnað.

Í upprunalógini um vinnuligan fiskiskap var í § 43, stk. 1 ásett, at fyri innrátt eru reglurnar í borgarligu revsilógini galdandi. Veiða ella virði av veiðu kunnu tó verða innrigin, hóast tað ikki er endaliga staðfest, at øll veiðan er fiskað ólógliga. Víðari verður í stk. 2 sagt, at fyri brot á reglurnar um útblaking og brot á reglurnar um veiðu á stongd-ari leið verður veiða og reiðskapur altíð at draga inn.

Henda áseting verður broytt við lögtingslóg nr. 58 frá 2. juni 1995 um broyting í lögtingslóg um vinnuligan fiskiskap. Í § 42, stk. 1 verður sagt, at brot móti reglunum í kapitli 2, tá ið tað snýr seg um ólógligan fiskiskap og um at fáast við slíkt, ið stendur í sambandi við fiskiskap, koma undir bót sambært § 40. Í teimum forðum, brotini snúgvá seg um ólógligan fiskiskap við ólógligum reiðskapi, kemur harafturat allur fiskireiðskapur so sum net, lemmar, veirar, línur, uppstandarar v.m. og fong-

ur undir innrátt. Skipið kann eisini haldast aftur til rindingar av bót og kostnaði.

Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum skjýtur nú upp at herða ásetingarnar í revsireglunum í ávísu forðum, soleiðis at talan verður um obligatoriskan innrátt av veiðu og reiðskapi í sambandi við brot á reglurnar um útblaking, veiðu á stongd-ari leið ella friðaðum øki, ella veiðu uttan veiði- ella fiskiloyvi. Orsøkin til hesa herðing er, at tá talan er um høvuðsvinnu feroyinga, verður ikki mett, at teir innráttir, sum eru gjørdir seinnu árinum hava verið nøktandi. Hetta skal síggjast við atliti at, at tað ongantíð skal loysa seg at blaka fisk út aftur ella at veiða ólógliga, og eigur tað tí í hesum forðum at verða revsað so hart sum gjørligt.

Hóast tað í hesum ávísu forðum verður talan um ein obligatoriskan innrátt, merkir hetta tó ikki, at tað ikki eisini í øðrum forðum, sambært § 42, stk. 2, kann fara fram innráttur av allari veiðu og øllum reiðskapi.

Ein onnur herðing, sum er skotin upp, er, at tá eitt av teimum í § 45, stk. 1 brotum er farið fram, so kann Fiskiveiðieftirlitið eftir uppskotinum taka aftur fiskiloyvi upp til 4 vikur hvørja ferð. Áður var heimildin at taka aftur fiskiloyvi upp til 2 vikur hvørja ferð.

Aðrar broytingar og dagføringar
Í kunngerð nr. 306 frá 16. mai 2002 "om afgrænsning af søterritoriet ved Færøerne" eru nakrar smávegis broytingar, so at tað nú eru fleiri koordinatar til grundlinjuna. Hetta hevur sostatt við sær heilt smávegis broytingar í fiskimarkinum.

Ein onnur broyting, sum verður skotin upp er, at 60% ásetingin í § 15, stk. 1, 2. punktum verður strikað. Tað verður mett at hava óhepnar búskaparligar avleiðingar fyri bæði land og reiðariir, at reiðariir ikki kunnu avhenda kvotur fyri 1 ár í senn. Hetta er serliga galdandi innan fyri rækju- og pelagisku vinnuna, har man hevur nýtt eitt mynstur

viðvíkjandi umbýti/avhending í nógv ár.

Uppskotið hevur verið til ummælis hjá Fiskivinnuráðnum og hjá Føroya Landfúta.

Viðmerkingarnar hjá Fiskivinnuráðnum vóru hesar:

"Viðmerkingarnar til lógaruppskotið, serliga § 42, eru ikki nóg greiðar.

Fiskivinnuráðið metir, at tørvur er á at allýsa útblaking. Umfatar útblaking bert peningaliga sæð virðismiklan fisk, ella umfatar útblaking eisini fisk og annað, sum peninga-

liga sæð ikki er virðismikið. Hvat við gággu, skeljum, livur, garnum, hávi, brugdu, hvalspýggju, krutt v.m.

Fiskivinnuráðið metir, at tað er óheppið at heimilað verður landsstýrismanninum at gera undantøk uttan so, at undantøkini eru nærri lýst. Víst verður til punktini 3 og 4 í uppskotinum.

Umboðið fyri Ráfiskakeyparafelagið mælir frá uppskotnu orðingini í § 42, stk. 3 um, at øll veiða og allur reiðskapur altíð skal dragast inn."

Sjúkratrygd til fiskimenn

Nærum síðan minstalønin hjá fiskimonnum kom í gildi fyri meira enn 50 árum síðani, hevur sjúkravíðbót hjá fiskimonnum verið tengd uppí hesa skipan, og hevur tað ligið fast, at sjúkravíðbótin var sama upphædd sum minstalønin. Hetta hevur verið gjørt samb. reglugerð tey fyrstu nógvu árinum. Men í 1997 var sjúkravíðbótin skipað sum ein serlig lóg. Men upphæddin var tann sama sum við minstulønini, nevniliga kr. 12.725 um mánaðan.

Áðra staðni í blaðnum er greitt frá, at landsstýrið hevur lagt fyri tingið uppskot um at hækka sjálva minstulønina, samstundis sum hon skal fylgja lönargongdini í samfelagnum. Ein heilt sjálvsøgd avleiðing av hesum skuldi verið, at sjúkravíðbótin kom undir somu reglur. Annars hongur henda skipanin fullkomiliga í leysari luft.

Hetta hava sovæl Fiskimannafelagið sum Fiskivinnuráðið gjørt Fiskimálaráðið vart við uttan nakað úrslit. Uttan at koma nærri inn á hetta í hesi grein meta vit hetta avgjørt at vera í stríð við góðan löggávusið.

Men lögtingið fær kortini møguleika til at taka stóðu til henda spurning, tí seinasta framløgudagin 4. mars, lögdu tingmenninir Henrik Old og Gerhard Lognberg, vegna Javnaðarflokkinn fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um sjúkratrygd til fiskimenn

§ 1.
Í § 2 í lögtingslóg nr. 72 frá 23. mai 1997 um sjúkratrygd til fiskimenn verður upphæddin 12.725,00 broytt til 15.000,00.

§ 2.
Hendan lögtingslógin fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Viðmerkingar:

Síðan henda lóg kom í gildi, er lønarlagið á landi nógv broytt. M.a. er tímalønin hjá arbeidarum hækkað úr kr. 76 í kr. 92, og er hetta 21%. Uppskotið at hækka sjúkravíðbótina upp til kr. 15.000 er grundað á hesa gongd.

Árligur kostnaður av uppskotinum verður ætlandi 1,5 mió kr.

Uppskot til samtyktar viðvíkjandi fjarfiskiflotanum

4. mars, legði Kaj Leo Johannesen, løgtingsmaður, vegna Sambandsflokkin fram soljóðandi uppskot til samtyktar

Løgtingið heitir á landsstýrið um at seta serkøna skjóttarbeiðandi nevnd at kanna og skriva frágreiðing um, hvussu Føroyar yvir longri tíðarskeið fáa sum mest av fiskirættindum í altjóðasjógvi, og hvussu mest fæst burturúr. Uppskotið skal leggja upp til eina nýggja burðardyggja skipan fyri allan fjarfiskiflotan.

Viðmerkingingar
Fiskirættindi og fiskivinnan í altjóða sjógvi byggja á søgulig rættindi, sum øll eru vunnin sambært siðvenju av bæði teimum,

sum undan fóru, og teimum, sum í dag fiska. Alt bendir á, at hesin fiskiskapur eisini í framtíðini fer at byggja á søgulig rættindi, og tí er sera umráðandi, at heildarpolitikkurin á hesum øki er málrættaður.

Politiska endamálið má vera bæði at varðveita vunnin rættindi, og har tað er møgulegt, at kunna vaksa um fisirættindini á fjarleiðum. Tað gerst bert við at leggja soleiðis til rættis, at fiskirættindi, sum færoyingar eiga, verða brúkt til fulnar. Eisini má leggjast soleiðis til rættis,

at sum mest fæst burturúr hesum rættindum samanstigtur fyri Føroyar.

Havast má í huga, at henda vinnan í viðastu merking er í harðari altjóðakapping. Skip úr nógvum ymiskum londum við ymiskum samfelagsskipanum og ymiskum lónarviðurskiftum eru okkara kappinganeytar. Hesir kappingarneytar eru ídnir eftir at taka yvir tey rættindi í altjóðasjógvi, sum orsakað av tørvandi politiskari tilrættalegging gleppa okkum av hondum.

Hesin fiskiskapur fer í høgusheitum fram í Barentshavinum, við Svalbard, í Irmingarhavinum, á Flemmishkap og í øðrum økjum.

Rækjuskipini fiskaðu fyri 180 mió kr. í 2002, og verksmiðjuskipini fyri 300 mió kr. Manningapartarnir vóru ávikavist 54 mió kr. hjá rækjuskipunum og

117 mió kr. hjá verksmiðjuskipunum. Hesi skipini rindaðu 1,1 mió kr. í ALS-gjaldi í 2002.

Afturat hesum kemur virðið av viðgerðini á landi í Føroyum. Samanlagt er talan um munandi part av samlaða føroyska búskapinum og nógvur mannalagnur. Her er ikki tikið við tann parturin, sum kemur frá pelagisku vinnuni, hvørki á sjógvi ella landi.

Tað er sera vandamikið hjá Føroyum ikki at hava ein greiðan politikk fjarfiskiskapi viðvíkjandi. Tað er tí ikki meira en rímligt, at Løgtingið týðiliga letur koma til kennar, hvussu politiskt skal setast út í kortið við tí fyri eyga, at vunnin rættindi ikki gleppa okkum av hondum, men heldur vaksa og mennast.

Tað er tíverri tað øvugtugongdina, vit hava sæð tey seinastu árin. Tað

hefur ikki eydnast landsstýrinum at lagt soleiðis til rættis, at rættindini hava verið gagnnýtt, og fylgjan av hesum er, at tað fer ein niðurteljing fram fyri hvønn dag, sum gongur. Tørvandi viljin hjá landsstýrinum at luttaka í konstruktivum kjaki um hesi vandamál boðar heldur ikki frá góðum fyri framtíðina. Henda vandamikla og skeiva gongd má steðgast skjótast gjørligt.

Í dag eru vit í tí hepnu politisku støðu, at allir flokkar á Løgtingi eru ímóti at gera nakran part av okkara vinnulívi til varandi studningsvinnu. Tí átti Løgtingið at verið búgvíð til at forða fyri óhepnum missi av rættindum á fjarleiðum, sum, sum frá líður, eru burðardygg og til frama fyri Føroyar.

Havast má í huga, at tann fiskiskapur, sum í dag fer fram í Barents-

havinum eftir botnfiski, er fult og heilt treytaður av t.d. teimum meira enn 100.000. tonsunum av svartkjafti, sum landi letur í býti afturfyri. Skal hesin umbýtisfiskur bert fara til henda part av fjarfiskiflotanum, er tað rímligt, ella kann hann betur koma øllum fjarfiskiflotanum til góðar. Hettar eru spurningar, sum nevndin, sett verður at gera uppskot til samlaða loysn til fjarfiskiflotan, skal gera sær meiningar um og koma við uppskoti um til nýggja burðardyggja skipan fyri allan fjarfiskiflotan.

Hetta uppskot verður lagt fram við tí fyri eyga, at Løgtingið fær høvi at umrøða henda álvarsama spurning og at taka støðu í málinum.

Uppskot um minstuløn og dagstudning

4. mars legði Jacob Vestergaard, landsstýrismaður, vegna landsstýrið fram uppskot til broyting í løgtingslóg um minstuløn og dagstudning. Uppskotið verður best lýst við at endurgeva viðmerkingarnar til uppskotið:

Almennar viðmerkingar
Í høvuðsheitum eru tað tvær orsøkir til framlagda løgtingslógaruppskot. Önnur er ein dagføring av lógini, og hin er ein avleiðing av avgerðini hjá Figgjarnevnd Løgtingsins at skerja játtanina á fíggarlógini fyri 2003.

Fíggjarligar avleiðingar
Uttan at taka hædd fyri øðrum ávirkanum verða útreiðslurnar hjá landskassanum mettar at minka við umleið 1,6 mió kr.

Uppskotið hevur verið til hoyringar í Fiskivinnuráðnum, og eru høvuðs viðmerkingarnar hjá Fiskivinnuráðnum hesar:

“Fiskivinnuráðið mælir til at strika 1) Stk. 6 í uppskotinum við teirri grundgeving, at einstaki fiskimaðurin, ella manningin á fiskifari, onga ávirkan hevur á, um reiðarin sendir

Lønjavningarstovuni allar avrokningarnar fyri seinastu 12 mánaðirnar, sum skipið hevur verið til fiskiskap og skrásett í Føroyum. Myndugleikin hevur fulla heimild til at krevja avrit av øllum avrokningum, avreiðingum v.m., og er tað tí órímligt at tengja innsavningina av hagtølum, sum onki hava at gera við ávísa túrin, sum kemur undir inntøkutrygd, saman við útgjaldingina av inntøkutrygd til einkult persónar, sum hendringaferð eru við ávísa túrin, sum kemur undir inntøkutrygd.”

Eftir at uppskotið hevur verið til hoyringar í Fiskivinnuráðnum, er uppskotið tillagað við atlit at viðmerkingunum frá ráðnum.

Avleiðingar av uppskotinum
Uppskotið verður mettt at hava tær fíggjarligu av-

leiðingar sum omanfyri viðmerkt, nevniliga eina minking í inntøkutrygdini upp á 1,6 mió kr.

Mett verður ikki, at altjóða reglur og avtalur verða settar til vikis við hesari lógarbroyting.

Til § 1, n. r. 1
Her er ásett, at fiskiskip/-reiðari skal senda Lønjavningarstovuni avrit av avrokningum fyri allar túrar, sum eru mynstraðir. Eisini er ásett tíðarfreist, sum er 4 mánaðir eftir, at túrurin er endaður. Avrokningin skal útgreina, hvat hvør einstakur av manningini veruliga hevur fingið í hýru, sum er grundarlag undir málsviðgerðini av inntøkutrygd eftir hesi løgtingslóg.

Somuleiðis skal avrokningarvirðið skjálprógvast fyri túrin.

Til § 1, n. r. 2
Minсталønin, ið ikki er

dagfórd síðani 1989, kann undir verandi løgtingslóg einans hækka við løgtingslóg. Dagstudningurin hækkar harafturímóti samsvarandi lónargongdini sambært grein 3 í løgtingslóg um minstuløn og dagstudning.

Við hesi broyting fer minstulønin at fylgja lónargongdini í samfelagnum, og fer frameftir at verða ásett eftir sama leisti sum dagstudningurin.

Í fyrstu atlugu vil broytingin hækka minstulønina við umleið 6,1% ella umleið kr. 80.000 um árið. Hetta merkir, at minstulønin fer at hækka úr kr. 424,17 til kr. 442,56 um dagin.

Av tí at minstulønin verður størri partur av inntøkutrygdini, minkar dagstudningurin samsvarandi um dagin, og tá minstulønin minkar 100% í mun til hýruna, meðan dagstudningurin hinvegin minkar 65% í mun til hýruna, verður tað samanlagt ein minking.

Tað er einans grein 2, stk. 1, 1. pkt., ið verður broytt. Hin parturin av stk. 1 stendur óbroyttur,

men verður tó endurtikin í hesi løgtingslóg, til tess at gera broytingina greiðari.

Til § 1, n. r. 3
Ásetingin í grein 3, stk. 3 økir skerjingina av dagstudninginum frá 55 oyru til 65 oyru fyri hvørja krónu, ið inntøkan fyri hvønn dagin fer upp um minstulønina um dagin.

Høvuðsavleiðingin av at hækka skerjingina av dagstudninginum frá 55 oyru til 65 oyru (ella frá 55% til 65%) er, at so minkar dagstudningurin skjótari og fellur tessvegna skjótari burtur.

Áðrenn broytingina fall dagstudningurin burtur, tá hýran var oman fyri kr. 993,00 um dagin. Sambært hesi broyting fellur dagstudningurin burtur, tá hýran er kr. 895,00 um dagin.

Torført er at gera nágreiniligar útrokningar, hvussu nógv minkingar í útreiðslunum skerjingin av dagstudninginum hevur við sær, men ein varislig og einföld útrokning við tølum frá 2001 vísir, at sparast kunnu umleið 15% ella kr. 1.440.000.

Áðrir faktorar, ið hava ávirkan, eru veður, fiskiskapur og fiskaprísir, men øllum kunnugt er ilt at siga, hvussu, og í hvønn mun, hesir faktorar fara at ávirka fiskiskapin í árinum.

§ 3, stk. 3, n. r. 1 og 2 verða strikað, og ístaðin kemur eitt einfaldari stk. 3. Við at strika § 3, stk. 3, n. r. 1 og 2 í løgtingslóg um minstuløn og dagstudning verður mettt, at útreiðslurnar minka við umleið kr. 100.000. Eftir hesa broyting fer manningin at fáa dagstudning í mun til teirra veruligu inntøku fyri túrin.

Til § 1, n. r. 4
Við hesi broyting fær Lønjavningarstovan greiðari heimild at kanna, um viðurskiftini viðvíkjandi treytunum, at fáa útgoldið sambært løgtingslóg um minstuløn og dagstudning, eru í lagi.

Fær Lønjavningarstovan ikki tær neyðugu upplýsingarnar, kann Lønjavningarstovan, sambært fyrisingarlógini, steðga viðgerðini av viðkomandi máli.

Uppskot um nýggja lóg um minstaforvinning hjá útróðrarmonnum

Tann 4. mars, legði Jacob Vestergaard, landsstýrismaður, vegna landsstýrið fram uppskot til løgtingslóg um mánaðarligan minstaforvinning til útróðrarmenn. Uppskotið verður eins væl lýst við at endurgeva viðmerkingarnar til tað, og tað gera vit her:

Almennar viðmerkingar

Endamálið við lógini er at dagføra skipanina um mánaðarligan minstaforvinning til útróðrarmenn, lúka burtur ivamál og gera skipanina greiðari at umsita við størri gjøgnumskygni. Uppskotið er neyðugt at fremja við atlit at skerjing á fíggarlógini.

Við hesum uppskoti verður mánaðarligi minstiforvinningurin dagfördur í mun til lønarlagið á landi, so neyðugt verður ikki við lógarbroyting til tess at broyta mánaðarliga minstaforvinningin. Hetta fer í fyrstu syftu at hava við sær eina hækking í ásetta minstaforvinninginum. Tó verður skerjingin av minstaforvinninginum strammað upp soleiðis, at tá onnur inntøka er, minkar minstiforvinningurin skjótari.

Samlað hava hesar broytingar sostatt við sær, at landskassautreiðslurnar til mánaðarliga minstaforvinningin, ið verður latin útróðrarmonnum, fara at minka nakað.

Fíggarligar avleiðingar

Útreiðslurnar til minstaforvinning hava síðani seinastu lógarbroyting í 1997 verið fylgjandi:

1997 29,5 mió kr.
 1998 18,3 mió kr.
 1999 18,6 mió kr.
 2000 11,2 mió kr.
 2001 10,3 mió kr.
 og fyri 2002 8,2 mió kr.

Sum sæst, var munandi lækking aftaná, at lógin frá 29. desember 1997 kom í gildi. Undir skipanini við minstaforvinningi vóru í 2002 umleið 200 bátar við eini manning upp á tilsamans 330.

Í meðal fyri hvønn tilmeldaðan mann í 2002 er mánaðarligi minstiforvinningurin sostatt kr. 2.070,-.

Hóast minstiforvinningurin er settur til kr. 9.220,00, so verður mett, at aðrar broytingar fara at minka um landskassans útreiðslur. Eitt nú verður skerjingin av minstaforvinninginum nú sambært lógini 55%, soleiðis at stuðulin minkar skjótari og fellur burtur, tá inntøkan er komin upp á kr.

14.400,00 í mun til áður kr. 16.400,00.

Somuleiðis verða ásett størri krav um avreiðingarvirði fyri at koma undir skipanina, samstundis sum nýtt krav er, at avreiðingarvirði eisini skal vera fyri tveir teir seinastu mánaðirnar.

Sambært lógini vera tað ikki bara A-inntøkur, men eisini skattafríar veitingar, ið verða lagdar afturat fiskipartinum og mótroknaðar útgjaldinum.

Sum heild verður við hesari løgtingslóg endamálið við skipanini um mánaðarligan minstaforvinning til útróðrarmenn betri rokkið, tí nú verður ein lutfalsligur hægri stuðul veittur teimum útróðrarmonnum við einari lágari inntøku.

Lógaruppskotið hevur verið til hoyringar í Fiskivinnuráðnum, sum hevur hesar viðmerkingar:

“Fiskivinnuráðið hevur hvørki havt neyðugu tíðina ella tilfar, sum lýsir avleiðingarnar av uppskotinum og broytingar av grundarlagnum í mun til tað, sum er galdandi í dag. Talan má sigast at vera um eitt nýtt uppskot, sum vinnan onki visti um, og onga ávirkan hevur havt á.”

Avleiðingar av uppskotinum

Uppskotið verður mett at hava við sær fíggarligar avleiðingar í tann mun, at útreiðslurnar hjá landskassanum minka samsvarandi minkingini í útgjaldinum av minstaforvinninginum til útróðrarmenn.

Mett verður, at tað fær lítlar ella ongar umsitingarligar avleiðingar fyri landið, tó við tí undantaki, at fyrisitingin fram eftir kann krevja at fá fleiri upplýsingar frá viðkomandi pørtum.

Serligar viðmerkingar

Til § 2

Ásett er í hesi grein, at avreiðingarvirðið seinastu 6 mánaðirnar skal vera kr. 72.000,00 fyri hvønn mann, í mun til kr. 54.000,00, ið var kravt sambært gomlu skipanini. Somuleiðis verður nýtt krav sett um, at fyri teir

seinastu 2 mánaðirnar skal fiskifarið hava avreitt fyri kr. 12.000,00 ella meira.

Hetta er ein varislig hækking í mun til hækkingina í fiskaprísum/fiskiskapi síðani 1997, tá verandi løgtingslóg varð samtykt.

Sambært ársfrágreiðingini hjá Føroya Fiskimannafelag fyri 2002 var meðal fiskaprísurin hjá einum línuskipi í 1997 kr. 8,49. Hesin meðalprísur var í 2002 hækkaður til kr. 13,41 ella ein hækking upp á sløk 58%.

Verður sama prosentøking nýtt í mun til tær kr. 54.000,00, verður hetta tal kr. 85.000,00. Her er ikki tikið hædd fyri fiskiskapi í 1997 í mun til nú.

Ásett er í stykki 2, at frávik kunnu gerast frá hovuðsregluni í stk. 1. Millum annað verður ásett, at frávik bert kann gevast tvær ferðir um árið. Somuleiðis er ásett, at frávik kann bert gevast, um fiskifarið annars hevði kunna verið fevnt av løgtingslógini. Eitt nú um fiskifar liggur í ein mánað vegna motorbrek, skal ikki vanta meira í avreiðingarvirðið enn 1/6 av 72.000,00.

Ásett er í stykki 3, at tá fiskifar verður selt, fylgir avreiðingarvirðið fiskiloyvinum.

Til § 3

Her eru broytingar viðvíkjandi tilmeldingini, um avloysari ella nýggjur maður kemur umborð fyri annan. Við hesari áseting og ásetingunum í § 5, stk. 3 og 4 merkir hetta, at til ber ikki at melda eina størri manning til enn ta upprunaligu tilmeldaðu manningina í byrjanini av mánaðinum.

Í stk. 4 verður ásett, at tá fiskifar endaliga verður tikið úr vinnu, eitt nú selt, søkkur ella gerst vrak, steðgar veitingin av minstaforvinningi sambært hesi løgtingslóg frá hesum degi.

Skipanin um minstaforvinning til útróðrarmenn varð sett í gildi til tess at tryggja útróðrarmonnum minstaforvinning. Ásetingin í stk. 5 forðar fyri, at veittur verður stuðul frá hesi skipan við fleiri fiskiforum samstundis ella veiting frá skipanini um

minstuløn og dagstudning fyri sama tíðarskeið.

Avmarkingin fevnir ikki um aðrar skipanir enn hesa og skipanina um minstuløn og dagstudning.

Til § 4

Ásetingin í stk. 1 broytir háttin, mánaðarligur minstiforvinningur verður útroknaður, sum áður var ásett sum ein føst upphædd í lógini.

Mánaðarligi minstiforvinningurin er ásettur at vera 100 vanligar tímalønir, og er tað sambært galdandi sáttmála kr. 9.220,00 um mánaðin.

Við hesi broyting fer minstiforvinningur at fylgja lønargongdini í samfelagnum og fer fram eftir at verða ásettur eftir sama leisti sum minstuløn og dagstudningur.

Í fyrstu atløgu fer henda áseting at hækka minstaforvinningin við krónum 1.020,00 um mánaðin, frá 8.200,00 til 9.220,00.

Samstundis sum minstiforvinningurin hækkar, økist skerjingin frá 50% til 55%. Hetta merkir, at minstiforvinningurin minkar skjótari og fellur burtur, tá inntøkan er komin upp á kr. 14.400,00 í mun til áður kr. 16.400,00.

Í stykki 3 er ásett, at tað verður ikki einans mótroknað av A-inntøku, men eisini av skattafríum veitingum, sum verða veittar gjøgnum samtíðarskattaskipanina, eitt nú lestrarstuðli, fólkapersjón, arbeiðsloysistuðli v.m.

Til § 5

Lønjavningarstovan fyrsitur skipanina um mánaðarligan minstaforvinning til útróðrarmenn.

Restin av grein 5 er umsitingarligar ásetingar, og í stk. 5 verður heimilað landsstýrismanninum at áseta nærri reglur um mannagongdir, til tess at lógin verður umsitin á besta hátt.

Til § 6

Við hesi broyting fær fyrisitingin betri møguleikar at kanna, um viðurskiptini viðvíkjandi treytunum at fáa útgoldið sambært hesi løgtingslóg eru í lagi.

Fær Lønjavningarstovan ikki tær neyðugu upplýsingarnar, kann Lønjavningarstovan, sambært fyrisitingarlógini, steðga viðgerðini av viðkomandi máli.

Dagpeningur vegna sjúku

4. mars, lögdu tingmenninir Andrias Petersen og Kristian Magnussen, vegna Javnaðarflokkin fram soljóðandi uppskot til løgtingslóg um dagpening vegna sjúku v.m.

§ 1

Í løgtingslóg nr. 74 frá 8. mai 2001 um dagpening vegna sjúku v.m., sum broytt við løgtingslóg nr. 101 frá 20. desember 2002, verða gjørdar hesar broytingar:

- 1) Í § 3, stk. 1 verða orðini “hava hýru” broytt til “hava hýru, ella ætlandi skuldu hava hýru,”
- 2) Í § 3, stk. 3 verða orðini “børn ella hjúnafelagi” broytt til “børn, hjúnafelagi ella í serligum føri onnur tilknýti,”

§ 2

Løgtingslógin fær gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Viðmerkingar:

Undir 1. viðgerð av løgtingsmáli nr. 36/2002: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um dagpening vegna sjúku v.m. varð víst á, at tað tykist vera ógreitt, um rætturin til dagpening fellur burtur, um so er, at tann, sum er vorðin sjúk, ikki skal avstað við sama skipi, men hevur fingið kjans við øðrum skipi. Landsstýrismaðurin varð spurður, um tað var rætt, at lógin varð tulkað soleiðis. Landsstýrismaðurin svaraði tá, at hann var ikki vissur í svarinum. Fyri at beina allan ógreiðan burtur um henda spurning, verður broytingaruppskot hesum viðvíkjandi sett til § 3, stk. 1.

Ætlanin upprunaliga við § 3, stk. 3 var at gera tað fíggarliga møguligt hjá avvarðandi at vera um, passa o.s.fr. álvarsliga sjúk, har vandi er fyri lívinum ella heilsustøðuni hjá persóninum.

Men, sum lógin er orðað, fevnir hon bara um dagpening til foreldur, sum skulu vera um børn undir 18 ár, og hjúnafelagar sínámillum. Hetta tykist órættvíst fyri tey, sum ongan hjúnafelaga hava, ella fyri tey, har hjúnafelagin ikki er førur fyri at veita hjálp, nærveru, ansing o.t. Somuleiðis er tað órættvíst móti teimum ungu, sum hava tørv á hesum, sum júst eru farin um 18 ára aldur tvs. ungdómum, sum hava tætt tilknýti til foreldur. Í veruliga lívinum eru tað ofta foreldur, sum eru um ungdómar, sum eru yvir 18 ár, og í tí eldra endanum eru tað ofta børn ella onnur við tilknýti til tey eldru, sum eru um tey eldru, tá álvarslig lívshóttandi sjúka berst á.

Hon nýtist ikki at vera so

STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Gerið eina lýsingaravtalu við FF-blaðið og sparið 50%

**Telefon: 31 15 69
 ff-blad@post.olivant.fo**

Arbeiðsskaðalógin komin á tingborð

Eitt av teimum mongu tingmálunum, sum vórðu lögð fram á ting 4. mars var ein nýggj arbeiðsskaðalóg.

Tað eru fáar lógir, sum hava verið so leingi á veg sum hendan. Fyrsta stigið var ein nevnd, sum varð sett í 1980. Næsta stigið var ein onnur nevnd, sum varð sett í 1995 við Óla Jacobsen, táverandi landsstýrismanni, sum stig-takara.

Málið hevur fleiri ferðir verið á ting-

borði, men er so burturdottið vegna útskriving av nývali.

Men nú er so málið komið aftur á tingborð. Hetta er sera rúgvusmikið og viðmerkingar kunnu uttan iva gerast til málið.

Men annars er lógin uttan iva eitt framstíg, og vit endurgeva her tað, sum verður sagt í viðmerkingunum um nýggja fyrbrigdið "arbeiðsskaðar", sum nú koma undir lógina.

Tilvildarlig mynd

Kapittul 2: Arbeiðsskaðar

§ 8: Greinin nevnr teir tilburðir, sum undir einum bera heitið arbeiðsskaðar.

Hugtøkini "bráðliga hendur lyftiskaðar" og "vinnusjúkur" vera nærri lýst í §§ 9 og 10, meðan "vanlukku-tilburðir" og "stutttíðar skaðilig árin" ikki vera nærri útgreinað aðrastaðni í lógini.

Fyrsta høvuðstreytin fyri, at tilburðurin kann viðurkenast sum ein arbeiðsskaði smb. hesi lóg, er, at tilburðurin læknafrøðiliga kann viðurkenast sum vanlukku- ella sjúkutilburður, nevndur í nr. 1-4.

Vanlukku-tilburðir, jvb nr. 1, eru eftir fastari siðvenju at skilja sum "ein bráðliga uttanífrá komin hending, ið er óheft av vilja hins tryggjaða, og sum hevur skaðiliga ávirkan á heilsustøðuna ella deyðan sum avleiðing".

Við "bráðliga" skilst, at skaðiliga hendingin tekur rættliga stutta tíð, t.d. eitt fall, ella at okkurt dettur oman yvir ein. Við orðunum "uttanífrá komin hending" verður staðfest, at talan er ikki um arbeiðsskaða, um vanlukku-tilburðurin einans er elvdur orsakað av heilsustøðu hins skadda frammanundan tilburðinum. At tilburðurin skal vera "óheftur av vilja hins tryggjaða" merkir, at viðkomandi sjálvur ikki má hava høvuðsábyrgdina av, at skaðin hendi, sí § 40.

Stutttíðar skaðilig árin, jvb. nr. 2, eru smb. siðvenju árin, sum t.d. vegna arbeiðshátt, arbeiðstilfar ella arbeiðsumhvørvi ávirka heilsustøðuna í minsta lagi 2-3 tímar og í mesta lagi 5 dagar. Varir skaðiliga arbeiðið í meira enn 5 dagar, skal tilburðurin koma undir § 10 um vinnusjúkur fyri at verða viðurkendur sum arbeiðsskaði smb. hesi lóg.

Viðvíkjandi bráðliga hendum lyftiskaðum og vinnusjúkum, verður víst til §§ 9 og 10.

Hin høvuðstreytin fyri, at tilburðurin kann koma inn undir lógina, er, at tilburðurin lögfrøðiliga kann viðurkenast sum arbeiðsskaði t.v.s., at tilburðurin hendi, meðan viðkomandi útinti eitt arbeiði fyri ein arbeiðsgevara, og at hetta arbeiðið ella arbeiðsumstøðurnar eru orsök til skaðan ella sjúkuna. Hetta merkir m.a., at vanlukku- ella sjúkutilburðir sum henda í frítíðini, ella meðan arbeitt verður fyri ein sjálvan, ikki eru fevndir av lógini, tí í hesum førum hevur arbeiðsgevarin onga ávirkan á vandan fyri skaða ella sjúku. Sama er sum høvuðsregla galdandi, tá ferðast verður til og frá arbeiði, men sambært siðvenju fevnir tryggingin eisini um tílúka ferðing í ávísu førum, t.d. tá arbeiðstakarinn á veg heim

ger eitthvørt ørindi fyri arbeiðsgevaran, ella arbeiðstakarinn í hendinga førum verður biðin til arbeiðis eftir vanliga arbeiðstíð.

Ein viðurkenning av einum arbeiðsskaða er samstundis eisini ein viðurkenning av einari og hvørjari beinleiðis fylgju av hesum tilburði. Harumframt kann seinni hendur vanlukku- ella sjúkutilburður eftir umstøðunum verða viðurkendur sum óbeinleiðis fylgja av arbeiðsskaða, treytað av, at fylgjan hevur samband við upprunaliga arbeiðsskaðan.

§ 9: Bráðliga hendur lyftiskaðar vórðu í 1996 viðurkendur sum arbeiðsskaðar í Danmark, men hava ikki áður verið heimilaðir í føroyskari lóggávu. Hesir lyftiskaðar kunnu ikki viðurkenast sum "vanlukku-tilburðir", jvb. § 8, nr. 1, tí teir ikki eru ein uttanífrá

komin hending, ið er óheft av vilja hins tryggjaða. Somuleiðis hendur tilburðurin so bráðliga, at hann ikki lýkur tær smb. siðvenju ásettu treytirnar um 3-4 tímar skaðiligt árin, áðrenn skaðin kann viðurkenast sum "stutttíðar skaðilig árin", jvb. § 8, nr. 2. At enda kundu lyftiskaðarnir heldur ikki viðurkenast sum "vinnusjúkur", jvb. § 8, nr. 4, tí sambært siðvenju varð sett krav um fleiri ára tungt lyftiarbeiði, áðrenn t.d. ein ryggkskaði kundi viðurkenast sum vinnusjúka.

Strong krøv verða sett fyri, at ein lyftiskaði kann viðurkenast sum arbeiðsskaði. Fyri tað fyrsta skal skaðin standast av lyfting t.v.s., at skaðar, ið einans standast av t.d. togan ella draging, eru ikki fevndir av hesi grein, men kunnu móguliga vera arbeiðsskaðar eftir øðrum reglum í lógini. Skaðin skal henda bráðliga, t.v.s. beinanvegin geva seg til kennar, tá lyft verður, og skal henda persóni, sum dagliga fæst við tyngjandi lyftiarbeiði. Harumframt skal skaðin henda í óvanligari lyftistøðu, t.d. við ørmunum langt út frá kroppinum ella í framáboygðari lyftistøðu, og hendan lyftistøðan skal vera beinleiðis orsøkin til skaðan. At enda eru tað bert varandi vødda-, nerva- ella liðskaðar, sum verða viðurkendur sum arbeiðsskaðar eftir hesi grein.

Omanfyri nevndu krøvini skulu virka fyri, at bert

tey, ið av arbeiðsávum eru í serligum vanda fyri nevndu skaðum, eru fevnd av lógini.

§ 10:

Vinnusjúkur eru sermerktar við, at tær ofta ikki geva seg til kennar, fyrr enn long tíð er liðin, síðani skaðiliga ávirkanin byrjaði. Hvørjar sjúkur kunnu metast sum vinnusjúkur, er fyrst og fremst ein læknafrøðilig meting, sum broytist so hvørt, sum læknafrøðiliga vitanin um skaðiligar arbeiðshættir, framleiðsluevni og arbeiðsumhvørvi økist. Tískil er neyðugt, at tann í greinini nevnda kunngerðin um vinnusjúkur verður broytt í samsvari við hesa nýggju vitan. At ein ávís sjúka ikki er nevnd í kunngerðini merkir ikki, at sjúkan ikki kann viðurkenast sum arbeiðsskaði, sí stk. 1, nr. 2 og stk. 2. Hinvegin hevur tað týðning fyri próvbyrðuna, um sjúkan er nevnd í kunngerðini ella ikki, tí greinin gevur eina ábending um, at ein sjúka, nevnd í kunngerðini, er elvd av arbeiðsávum, meðan strangari krøv verða sett til sambandið millum arbeiðið og sjúkuna, um sjúkan ikki er nevnd í kunngerðini.

Sum eisini nevnt undir § 5, eru tað ikki einans teir persónar, sum beinleiðis eru fyri skaðiligum árinum, sum eru fevndir av lógini, men eisini børn, sum í móðurlívi ella seinni hava fingið skaða ella sjúku, kunnu fáa veitingar eftir lógini.

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74

Fax: 44 42 85

Tíðindaskriv frá Fróðskaparsetri Føroya

Ritgerðarkapping á Fróðskaparsetrinum 2003-04

Fróðskaparsetur Føroya hevur tey seinastu 30 árin skipað fyri ritgerðar- og savningarkappingum. Seinasta kappingin var um gamlar bækur, og hana vann Elin Mortensen úr Havn.

Evnið í ritgerðarkappingini 2003-04 er:

Tá ið gentur og dreingir gerast vaksin

Sóknast verður eftir lýsingum av skiftissíðum fyrr og nú í sambandi við, at gentur og dreingir verða vaksin. Hvørjar vóru og eru tær týðningarmiklu hendingarnar og broytingarnar, sum vekja ans og viður-kenning? Vit vita, hvussu rørd foreldur vóru fyrr, tá ið dreingirnir veiddu vaðanskalvan. Og hvussu errin tey eru nú t.d., tá ið sonurin skjýtur fyrsta málið. Nær eru foreldur rørd og errin av døtrunum?

Hvørjar hendingar vaktu og vekja ans í uppvækstrinum hjá gentum og dreingjum? Hvat varð og verður gjørt burtur úr, tá ið gentur og dreingir fara um avgerandi mørk í uppvækstrinum?

Talan kann vera um siðir í sambandi við skyldur, heimildir, ábyrgd, virðing, sum fylgja við, tá ið børn fara um markið, ið ger tey til vaksin fólk. Skiftið sæst ofta aftur í klædnabúna og øðrum við-víkjandi útsjón, hárgreiðslu og atburði yvirhøvur. Eru onnur eyðkenni?

Tey sum lata kappingini tilfar gera sjálvi av hvørjum tíðarskeiði tey arbeiða við. Tað kunnu vera egnar royndir ella ymiskt, sum tey hava hoyrt frá eldri fólki.

Freistin at lata inn tilfar til kappingina er 15. mars 2004. Fólk eru vælkomin at seta seg í samband við Fróðskaparsetrið um okkurt er at spyrja um, annaðhvørt skrivliga ella við at ringja. Bústaðurin er: Setursskrivstovan, J. C. Svabos gøta 14, tlf. 35 25 00. Eisini ber til at senda teldubrev á setur@setur.fo

Ein dómsnevnd verður sett at meta um innkomna tilfarið og virðislønir verða latnar fyri bestu úrslitini.

P/f Fiskavirkid sóknast eftir tveimum framleiðsluatstøðingum og tveimum lærlingum.

Framleiðsluatstøðingar

Atstøðingarnir, ið vit sóknast eftir, skulu helst hava fiskivinnuútbúgving ella aðra miðnámsútbúgving.

Annar atstøðingurin skal stovna og skráseta framleiðslu, gera innanhýsis skrásetingar, og hava eftirlit við ráfiskamóttøku.

Hin atstøðingurin skal arbeiða við innanhýsis eftirliti, arbeiða við úrtøkuskráseting og gera royndir.

Baðir atstøðingarnir fara at starvast saman við formonnum og fólki í framleiðsluni. Dentur verður lagdur á leiðsluppgávur. Løn sambært avlalu.

Lærlingar

Nú ber til at útbúgva seg til fiskavirkara í Føroyum. Nýggja yrkisútbúgvingin tekur 3 ár. Á Fiskavirkinum eru tvey pláss til fólk, ið vilja hava hesa útbúgving.

Umsóknir

Umsóknir skulu vera sendar okkum áðrenn 11. apríl 2003.

Allar umsóknir verða viðgjørdar í trúnaði.

Fyrirspurnigar um störvini skulu stílast til Hartvig Joensen, virkisleiðara.

FISKAVIRKID

Postrúm 29 - 510 Gøta - Tel 441002 - Fax 441766 - www.prg.fo

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

Í dag, 17. februar, eru -20,2 stig og eitt lot av norðri. Ísur liggur inni í havnini, og jollurnar hava smávegis trupulleikar at koma út fyri ísi. "GAIA III" kom í gjár inn at landa, teir hava um 50 tons inni og rokna við at sleppa avstað nýggjan túr í morgin ári.

19. februar vóru -18,3 stig og lot av eystri. "NANOK TRAWL" liggur og landar, teir hava um 440 tons inni - tað er brúkiligt, verður sagt.

20. februar vóru -17,3 stig og stilli. Nakað av ísi er inni í havnini, men jollurnar hava siglt so at siga alla tíðina. "NANOK TRAWL" fór nýggjan túr í dag.

24. februar: -16,9 stig og stilli inni á, men norðan úti á og væl av vindi. "GAIA III" var inni leygardagin og landaði. Teir høvdu gott 43 tons av ísaðum rækjum og fóru nýggjan

túr í dag.

Tað komu 4 smáir rækjutrolarar uppi frá Ilulissat (Jakobshavn) suður higar at fiska. Tað eru ísviðurskiftini, sum gera, at teir endaðu her suðuri. Um tað var ein vanligur vetur, so vóru teir komnir suður higar longu síðst í oktober ella fyrst í november. Hesi fyra skipini, sum eru komnir suður, eru øll stálskip, ið lasta gott 30 tons av ísaðum rækjum hvør. Teir triggir eru bygdar á skipasmiðjuni í Nuuk fyri fleiri árum síðani.

2. mars vóru -8,5 stig og eitt lot av vestri. Um vikuskiftið var "LOUISE L" inni og legði um 20 tons av jákupsskel upp í Nuuk. Teir hugsa um at koma norður til Sisimiut-økið at fiska aftur. Har, sum teir stungu av frá herfyri, er ísfrítt nú, og jákupsskelin er størri her norðuri enn suðuri við Nuuk. Tann ísur, sum var herfyri, sær út

til at vera endaður onku-staðni úti til havs. Eg tosaði við ein av teimum smærru rækjutrolarunum í dag, hann var komin heilt norður á 68 stig, og har var ísfrítt, so teir vóru 4 skip til samans haruppi og royndu. Teir skulu allir landa her í Sisimiut, tí verk-smiðjurnar í Ilulissat og Aassiat eru stongdar til einaferð fyrst í apríl.

4. mars var eitt lot av suðri og -0,8 stig, men longri uppi í býnum vóru +3,3 stig, og tað hevur tíðnað gott í dag. Hann lovar upp í +6 stig í morgin, so sum nú er, er várið fyrst durunum, og í skrivandi stund eru +4,8 stig og vindurin er vaksin eitt sindur. Ein skeljabátur, ið eitur "SONJA KILL" kom inn í morgun. Tað er okkurt galið við stevnirørinum, tað gongur heitt. Teir skulu lossa skipið her, og so skal hon sleipast suður til Nuuk, har hon skal á sleipistøð.

6. mars var kolandi stormur av eystri, men +3,2 stig. "GAIA III" kom í morgun inn at taka kassar og ís. Allir kassararnir, sum vóru umborð, vóru fyltir, og íalt hava teir um 60 tons av ísaðum rækjum, teir hava roynt í 4 døg. Tað sær út til at várið er í nánd, men mars mánaði skal helst

"GAIA III" við køssum á dekkinum, lastini og fabrikkini - alt var fult. Íalt 63 tons í tvey samdøgur.

fara afturum. Tað toyar gott sum er, og í skrivandi stund eru +4,9 stig.

Í dag, 10. mars, vóru -2,5 stig og stilli. "GAIA III", sum fór nýggjan túr fríggjamorgunin kl. 04.00, var her í Sisimiut í nátt eftir kassum og ísi; alt var gingið undan hjá teimum. Hendan túrin hava teir havt 9 tón og hava gott 63 tons inni. Teir hava fiskað gott 120 tons í eina viku,

so tað er ein avbera góð vika hjá Viggo Mortensen og "GAIA III". Beint nú er steðgur settur fyri fiski-

skapi fyri teir smáu bátarnar, sum landa her. Teir klára ikki at arbeiða undan, men tað eru eisini komnir 9 rækjubátar norðanifr, og so er tað heldur ikki ein normalur vetur. Sjómenn siga frá, at teir sita úti á bakkanum og drekka kaffi í berari skjúrtu - á vetri. Um tað hevði verið eftir tí gamla kalendarinum, so var vetur nú, og so kom ikki so nógv rækja upp á land.

12. mars var hann strúkur í vindi av landsynningi sunnan og +4,5 stig. "LOUISE L" kom inn í dag at fáa sær nakað av provianti. Tað var ikki roynandi fyri veður, og tá tað ikki tekur meira enn 1-2 tímar at sigla inn higar av fiskileið, kundu teir líka so væl brúka tíðina til at taka tann proviant, sum teimum manglar. Fiskarið var brúkiligt, søgdu teir, og teir skulu inn at landa um mánaðarskiftið.

Min Morfar fra Eide

Morten Jespersen er ein av teimum mongu dønunum, sum hefur ætt í Føroyum. Hetta heldur hann vera so áhugavert, at hann hefur skrivað hesa frásøgn um abba sín av Eiði og annars um sítt samband við Føroyar. Vit endurgeva hesa grein soleiðis sum hon er skrivað á donskum, so hon eisini kann lesast av hinum skyldfólkunum í Danmark.

At taka úr blaðnum
Síðurnar 11, 12, 17 og 18 kunnu takast úr blaðnum

Min Morfar, Laurids Peter Hansen blev født den 28. Juli 1891 i Eide på Færøerne. Hans Forældre var Cornelius Hansen, født i Eide 1847. Moderen Susanne Malene født 1853 i Abrahams Stue på Myggenæs.

Over vores sofa hænger 2 portrætter. Et maleri af den danske præst og digter NFS Grundtvig og et portrætfoto af Morfar Laurids.

Begge portrætterede bekræfter med deres blik og udstråling det udsagn, der fortæller at livet skam er en alvorlig sag. En holdning de havde til fælles og som kom til at præge dem begge i hele deres livsforløb. Begge viser markerede ansigter præget af alvor og ansvar. Billedet af Grundtvig er med en kraftig guldbelagt ramme modsat billedet af Morfar Laurids der er i en kraftig mørk træramme med glas.

To mænd repræsenterende hver sin verden og med hver sin udstråling. Den faderlige Grundtvig (1783-1872) med sin store hvide hårpragt omkransende den høje isse og det alvorlige ansigt. En mand der tydeligvis har sit virke inden for det åndelige og filosofiske. På det tidspunktet hvor billedet bliver taget, har han allerede haft en betydelig produktion af bl.a. digte, salmer og store filosofiske værker bag sig. Han hænger lidt højere end Morfar og det milde blik er rettet mod et område højt over beskueren.

Modsat Grundtvig har Morfar Laurids blikket rettet fast mod fotografen, måske for at holde denne som medvidende om dette øjeblik betydning og alvor. Ansigtet er som Grundtvigs mildt og åbent, men det ser næsten ud til at han også har gemt en lille skælm i mundvigene. Tydeligvis er det ikke en hverdags begivenhed at blive foreviget på denne måde, lidt nervøst, men også humor og varme bag den alvorlige attitude.

Lívsleiðin byrjaði í Føroyum

Fotografiet er placeret midt på en hvid gulnet baggrund. Den flunkende nye, mørke styrmandsuniform med tilhørende kasket og emblemer understreger det alvorfulde og fremtidsrettede i situationen. Her er en ung mand på vej mod noget nyt, noget mere. Jeg tror Morfar er midt i tyverne og billedet er tydeligvis et officielt. Måske har han netop bestået en eksamen, måske har han netop iført sig sin første tjenesteuniform inden den første udmønstring som skibsofficer.

Laurids er en ung mand hvis livsbane er gået via det maritime. Fiskede i åbne kystbåde på Færøerne, senere med større linebåde og store fuldrigere efterfulgt af sejlad på kulfyrede dampskibe. Der er blevet tilbragt mange stormfyldte nætter højt til vejrs i en fuldrigegers rigning og andre til

Laurids i styremandsuniform

rors på dampskibes åbne og ubeskyttede broer. Måske er billedet også et vidnesbyrd om at det nu er slut med at tilhøre den del af besætningen som har haft beboelse henne forrest under bakken. Her har der næppe været tale om enkeltmandskamre med centralvarme og behagelig ventilation. Fremover kan morfar Laurids se frem til at bo midtskibs, have sit eget kam-

mer og som officer følger der nok også en grad af opvartning med.

Begge er de mænd, som har haft stor betydning for det liv jeg lever og de personer jeg og min familie er i dag. Min tidligste skolegang og opvækst i den vestjyske del af Danmark var dybt præget af Grundtvig. Hans billede hang i klasseværelset og det var mange af hans salmer der blev sunget under ledsagelse af et hånd og fodbetjent harmonium i den to-klassede landsbyskole. Til gengæld var det det nok morfar der gav mig lysten til selv at stå til søs som 15 årig. Om end det ikke blev min endelige løbebane har jeg stadig et kraftigt stænk af saltvand i blodet. Det blev til sejladser med coastere i Nordeuropa og et par rejser med ØK til Fjernøsten. Uforglemmeligt og stadig prægende mit liv i dag.

Hvussu er mynd av Laurids komin at hanga í danskari stovu? Og hvordan er det så gået til at min færøske Morfar Laurids hænger der på væggen i min stue i Hinnerup, en mindre stationsby i omegnen af Århus? Langt fra fødebygdene Eide, langt fra det København hvor han fik sin tætteste familie og langt fra de oceaner hvorpå så stor en del af det voksne arbejdsliv blev tilbragt.

I 1986 besøgte jeg sammen med min kone og vores børn Færøerne for første gang. Siden hen er det blevet til flere rejser. Op til de forjættede og stormomsuste øer ude i det nordlige Atlanten.

De øer hvorfra morfar var rejst ud i begyndelsen af det forrige århundrede. Få år inden Titanic på en sydligere kurs stævnede ud på sin sidste skæbssvangre rejse i 1912, få år inde første verdenskrig tromlede hen over store dele af kloden og næsten samtidig med at den færøske forfatter William

“N.C.Monberg”

Heinesen første gang så sine forældre hente højt hjem oppe fra udmærken.

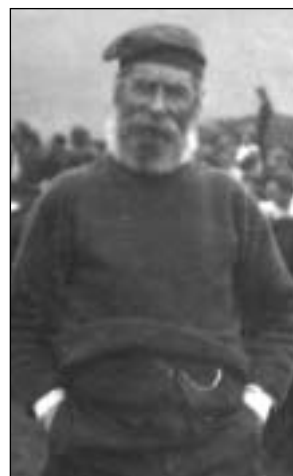
Ved et feriehus bytte var det blevet muligt for os at tilbringe en sommerferie på Færøerne og i sagens natur måtte det også blive til et besøg oppe i Eide. Den bygd som altid har været en næsten eventyrlig og mytisk del af mit barndoms-

liv hernede i Danmark. I mit barndomshjem var der ingen tvivl om at det var herfra min mors far stammede. Det var herfra slægten stammede. Ikke fra min mormors bryggerfamilie i den borgerlige del af København, ikke fra min fars assurandør og officersfamilie på Strandvejen ved Hellerup. Nej vi havde vores dybe maritime og færøske rødder tilbage på disse nordlige øer.

Som dreng havde jeg en forestilling om en afsides liggende bygd med tætte lave huse. Bebyggelsen ville være omgivet af høje fjelde som var grønne om sommeren og snebeklædte om vinteren. Et sted hvorfra fiskerbådene havde sejlet ud i mandsminde, et sted hvorfra mange af bygdens unge og voksne mænd drog sydover for at sejle med store fisketrawlere. Jeg forestillede mig et dagligt liv hvor det kun var børn, kvinder og gamle mennesker der var hjemme. En sjælden gang kunne det vel blive til en tur til Torshavn ad en besværlig

rejserute med vandring over fjeldet og efterfølgende sejladser med en rutebåd. Kvinderne var klædt i mørke kjoler, de var evigt strikkende og gik med tørklæder kantet med farverige bånd. De fleste mænd var gamle, røg på lange piber, gik med træskostøvler og havde langt gråt skæg.

I hjemmet hos de 4 brødre Hansen og de to søstre har det givet været små kår som ikke bliver bedre, da moderen Susanne Malene dør i 1905 kun 52 år gammel. Laurids er på dette tidspunkt bare 14 år og har gennem nogle år være i pleje hos en faster i Eide. Sandsynligvis er dette plejeforhold kommet i stand på grund af moderens tidlige svaghed. Dette har givet været en del datidens sociale omsorg og tryk for børn der måtte have dette behov. Laurids

Her síggja vit Cornelius, pápa teir í greinini um røddur beiggjar.

er da også stadig tæt forbundet til sin far Cornelius.

En fader som på dette tidspunkt næppe kunne vide, at han år senere kom til at foretage flere rejser til Danmark for at besøge sine børn og deres familier hernede. Besøg hvor han vakte opsigt i det Københavnske gadebillede ved sin færøske fremtoning, det har givet været med både den kendte færøske hovedbeklædning, hjemmestrikket uldtrøje og den lange shagpipe. Og det fortælles at han hurtigt har lagt sig “syddanske” attituder til. Så meget at han ved hjemkomsten til Eide igen, atter vækkede opsigt i bygden, men denne gang ved sin nu meget danske fremtoning.

Allir beiggjarnir gjørdust skiparar Men det var herfra Laurids rejste ud, det var herfra far Cornelius vinkede farvel til både ham og de tre brødre da de drog ud for at blive fiskere og sømænd i begyndelsen af det forrige århundrede. Laurids, Joan Pauli, Hans Jacob og Hans Henrik.

Tilbage i Eide blev blot søstrene Martina og Maren Susanne. Maren Susanna bliver senere gift med Nikkel Nielsen og Martina blev gift med Johannes Carl Joensen. Ud af disse giftermål kommer der en talrig slægt. Blandt Maren Susannes efterkommere er her min mors fætter

Framhald á næstu síðu

Nikkel som lever på Eide den dag i dag sammen med hustruen Margit. Alle begyndte de naturligt at sejle med færøske både. Det stærke broderbånd fornægtede sig ikke blandt de fire. Lejlighedsvist sejlede de med samme skib. Da Hans Henrik i 1908 kommer til Danmark for at gå på Navigationsskole på Bogø, er det ombord på "Anna" hvor Joan Pauli er skipper. Det er sidste gang Hans Henrik ser sin broder. Året efter bliver han syg i Eide. Man vil sejle ham til sygehuset i Thorshavn men formodentlig dør han inden ankomsten. Indtil sin død i 1909, sejlede Joan Pauli overvejende i hjemmefarten medens de 3 andre brødre fik skibsførereksaminer i Danmark og sejlede med danske fragtskibe i mange år.

Der var nok længere fra Danmark til Færøerne end omvendt. Måske var det det der havde været årsagen til at kun få vores danske familiegren havde taget turen derop.

Min egen mor nåede at besøge Eide i 1979 inden hun døde i 1981. Det at rejse op og opleve det sted hvorfra hendes far var rejst ud mange år tidligere kom til at stå som et af højdepunkterne i hendes liv.

Ferðin "heim" á slóðina

Da det nogle år senere blev muligt for mig selv at tage turen derop var det ombord på gamle Winston Churchill. Vi nærmede os land en sommeraften i begyndelsen af juli måned. Vejret var blikstille, havet var skinnende og spejlblankt under det svindende dagslys fra solen, der stadig stod ovre mod vest. Jeg tror vi var mange der havde fornemmelsen af at nu stod tiden stille, der var en stemning af stille uendelighed på skibet hvor vel næsten alle var kommet på dæk. Her var vi sammen vidner til et natursyn af de mere sjældne. Her var danske familier der som vi skulle på ferie, her var færøske grupper på vej hjem, skoleelever og andre unge på sommerrejser og folk der var under rejse i embedets medfør.

Kaptajnen må åbenbart selv være blevet påvirket af indtrykkene og stemningen denne smukke aften.

I stedet for at lægge kursen direkte mod indsejlingen til Thorshavn, tog Winston Churchill turen inden om Lille og

Store Dimon. Her blev farten taget af og langsomt gled vi gik ganske tæt på de 2 mytiske øer. Kendt fra det næsten obligatoriske billede i enhver dansk geografibog. Kongsbonden der er i færd med at indfange et får sammen med historien om den enesomt boende familie der kunne føre sin tilstedeværelse på øen mange generationer tilbage. Jeg husker ikke mindst hvordan et billede viste hvordan adgangen til Store Dimon kun kunne ske ad en halsbrækkende trappe delvist hugget ind i den lodrette klippevæg.

Mon ikke alle passagerer på denne gudernes aften var tydeligt påvirket af dette stemningsmættede og næsten overnaturlige natursyn vi her fik mulighed for at betragte, føle og selv være en del af?

Et par timer senere ankom vi til Thorshavn og i dette midnatssolens land kunne vi i næsten dagslys, for første gang sætte foden på min forfaders jord.

Skuldu vitja bygdina hagani abbin

fór 80 ár frammanundan

Nogle dage senere gik det med bussen nordpå for at besøge Eide og familien her. Spændingen var næsten ikke til at bære, snart skulle jeg se og opleve det Eide hvorfra Morfar var rejst ud 80 år tidligere. Vi skulle se hvor han var født og vokset op. Hvor han havde gået i skole, været med til at passe dagligdagens donter og sikkert også fundet tid til at leg med sine søskende og kammeraterne. Lige inden Eide hvor vejen drejer skarpt til højre før den sidste stejle nedkørslen havde vi et flot udsyn over bygden.

Det var ikke noget problem at finde vej. Da bussen stopper er en større forsamling mødt frem. Nikkel, Margit, Cornelius, Ida, Johanna, Martina og mange andre. Morfars nevøer, niecer, deres ægtefæller og sågar nogle af børnene. Det blev en hjertelig modtagelse. Kaffe, bord, bygdevandring, besøg på kirkegården, snak, aftensmad med helleflynder og kaffe igen. Vi kiggede billeder, gik ud for at se fårerne, høhøsten, Kæmpen og Kællingen, den imponerende udsigt over mod Tjørnuvik og videre over det nordligste Atlanterhav.

Det blev en bevæget dag inden turen atter skulle gå mod Torshavn.

Og som vi står klar til at stige på bussen kommer Cornelius, Nikkel Nielsens broder løbende med en pakke i brunt indpakningspapir. Det var en gave til mig. Hentet oppe på loftet over barndomshjemmet. I bussen lirker jeg spændt på papiret og kan se at det er et indrammet billede af Morfar Laurids.

Siden da har han haft hæderspladsen over sofaen og vi to har i stille stunder haft mangan en god snak om livet på søen, om det at rejse hjemmefra i en ganske ung alder og om det at have fælles aner.

Fór at sigla við kolskipum

Ved siden af Morfar hænger et andet, mindre billede i en smal mørk ramme. Et gammelt fragtskib med Dannebrogflag på siderne. Stævnen står lige op og øverst på midtskibsbbygningen er der den åbne kommandobro. Med vindskyts i brovingerne. Skibet er "N.C. Monberg" tilhørende Det Danske Kulkompagni, det sidste skib han var fører af.

Efter sin styrmandseksamen i 1916 sejlede Laurids næsten udelukkende med skibe fra Det Danske Kulkompagni. Undtagelsen er nogle måneder i 1917 hvor han er påmønstret en af de sidste stolte hvide svaner barkskibet "Kylemore", den senere så kendte "Susanne". Det må være efter denne sidste sejlsskibsmønstring at han en kort periode sejler med "Dronning Margrethe" fra DFDS.

Ombord på "Kylemore" stillede han op til fotografiering sammen med en anden rorgænger medens fuldriggeren ligger i Ålborg. Her er påklædningen som på den tid til søs. Sydvest, olietøj, vanter og træskostøvler. Hvordan livet i øvrigt har været på et barkskib som dette er der skrevet meget. Det var hårdt, koldt og med lange arbejdsdage. For Morfar må det have været som at komme på en luk-susliner da han blev forhyret med et dampskib.

Nok var broen åben og der blev stået til rors uafskærmet, der blev lempet kul og risikoen for at blive overiset var overhængende om vinteren. Men der var varme i lukaferne, fysisk var arbejdet ikke så hårdt og skibets fremdrift var nu ikke længere så afhængig af vejr og vind.

Det er blevet mig fortalt at i begyndelsen af 1940 var han hjemme i Dan-

"Kylemore" for fulde segl.

Laurids (t.h.) ombord på "Kylemore".

mark. "N.C. Monberg" lå i Københavns havn og skulle ud på sin næste rejse til England. Morfar var ikke helt rask men gav udtryk for at han måtte af sted på den næste tur. Min Mormor, Edith, der selv var sygeplejerske, opfordrede ham til at søge læge men det blev derved. Der blev sagt farvel til hende og de tre børn, Eigil, Alice og Ruth inden kursen igen blev sat vestover efter en ladning kul til de slunkne danske lagre. Ingen kunne da vide at det var sidste gang Morfar så sin familie.

På dette tidspunkt rasede krigen allerede i landene syd for os. Trods politiske bestræbelser på at holde Danmark neutralt troede vel ingen at det ville lykkes. Og på havene var krigen en blodig kendsgerning, mange skibe sejlede af sted under konvojbeskyttelse. Det må selv sagt være, med blandede følelser at Morfar Laurids stak ud gennem Skagerak på denne tur der skulle blive hans sidste over Nordsøen.

Inden "N.C. Monberg"

nåede at krydse Nordsøen på vej til Blyth var det blevet den 9. april og Tyskland havde besat Danmark. Ved ankomsten til England bliver "N.C. Monberg" sat under engelsk administration og førte nu Union Jack.

Allerede inden ankomsten er Laurids svækket af sygdommen, så meget at han må afmønstre midlertidigt for at komme i land på rekreation. Med skibets første styrmand Harald Christian Frederiksen som fører sejlede "N.C. Monberg" videre under engelsk flag og administration. Den 15. december sænkes hun af tyske torpedoer ud for Harwich. På dette tidspunkt er der en engelsk besætning ombord.

Abbin doyri

Senere mønstrer Morfar som styrmand på S/S "Marianne" tilhørende Dampskibsselskabet Progress. Torsdag den 15. maj 1941 befinder "Marianne" sig på Vestkysten af Skotland. Formodentligt i eller udenfor Glasgow. Det bliver den dag hvor Laurids dør, vist nok ombord på ski-

bet. Han har aldrig rigtigt genvundet sit gode helbred og har givet været yderligere svækket i sorgen over at miste sin bror.

De nærmere omstændigheder er ikke kendte mere, men mon ikke det har været en lille beskedne begravelse på kirkegården South Cemetery uden for Greenock i Skotland? Måske har der været enkelte herboende danskere med ved begravelsen. Måske har nogle ilandværende sømandskolleger fulgt Laurids på denne sidste færd. Og måske har der været deltagelse af nogle offentlige myndigheder. Der har givet været gjort det der var muligt for at give Laurids en værdig begravelse men man har selvfølgelig ikke kunnet kompensere for den kendsgerning at hans nærmeste familie alle har været i Danmark. Hustruen Edith med de 3 børn i alderen fra 15 til 21 år. Og Morfar Laurids var jo en af de mange søfolk som ikke vendte hjem igen. Ikke mindre end 1653 sømænd og 233 fiskere mistede livet. Heraf var 157 færing.

Sáttmáli millum Meginfelag Útróðrarmanna og Báta- og Skipaeigararar

Vit endurprenta her tann innanhýsis sáttmálan, sum er galdandi fyri Meginfelag Útróðrarmanna.

MÚ hevur eins og FF eitt rættiliga fjølbroytt virkseimi. Um dagarnar varð skipað fyri fundi millum nevndina í MÚ og Fiskamarknaðin, og fingur vit hesar myndir av nevndini í MÚ.

§ 1.

Hesin sáttmáli er gjørdur millum teir, ið eiga útróðrarbátar ella -skip, og teir, sum mynstra við nevndu fiskiførum, og teir, ið eru undir mánaðarligum minstaforvinningi.

Umboðsnevnd Meginfelags Útróðrarmanna hevur valt eina 6-manna nevnd við trimum umboðum fyri eigarar og trimum umboðum fyri manningarnar. Nevnda 6-manna nevnd skal frammyvir taka sær av spurningum viðvíkjandi hesum sáttmála.

Nevndin verður vald á hvørjum ársaðalfundi Meginfelags Útróðrarmanna. Nevndin skipar seg beinavegin við formanni og næstformanni.

§ 2.

Eigarin setur formann ella skipara. Teir koma ásamt um, hvør biðjast skal til motorpassara. Annars er tað formaðurin ella skiparin, sum biður fólkið. Formaðurin ella skiparin ella menn av manningini kunnu, í samráð við eigarar, seta mann í sítt stað, tá tað gerst neyðugt vegna sjúku ella annað forfall.

§ 3.

Ynskir eigari at siga formanni ella skipara upp, ella ynskir formaður ella skipari at siga bátin frá sær, er uppsagnarfrestin 8 dagar, og manningin skal gerast kunnug við uppsøgnina.

§ 4.

Gerst tað neyðugt at siga motorpassara upp, skal formaðurin ella skiparin samráðast við eigarar fyrst. Halda teir seg hava gylduga grund til at siga hann upp, tí at hann ikki røkir starv sítt á rættan hátt, so skal formaðurin ella skiparin hava rætt til at siga hann upp við 8 daga ávaring.

Tað sama er galdandi

viðvíkjandi bestamanni.

Uppsagnartíðin millum manningina annars og farið er 5 dagar, uttan tá talan er um sjúku.

§ 5.

Manningin rættar seg í øllum førum eftir avgerðum formannsins ella skiparans og má ikki uttan hansara loyvi taka rúsdrekka ella annað rúsandi evni umborð.

§ 6.

Bjargingarløn, løn fyri sleip og annað, sum ognast bátum/skipum á veiðiferð, ella tá farið verður til hjálpar, verður býtt eftir somu reglum sum veiðan.

§ 7.

Eigarin heldur bát og alla útgerð. Hjálpa menn av manningini, sum ikki eiga í bátinum, at gera nýggja útgerð til, ella røkja bátin, eiga teir í minsta lagi galdandi tímaløn fyri hetta.

§ 8.

Býtt verður eftir hesum reglum, um ikki annað er avtalað til fyrimuns fyri manningina:

Útróðrarfær á línu- og snelluveiðu:

Av bruttoveiðuni gongur agn, egning, olja (allar sölutúreiðslur uttan kassaleiga) og proviantur, allur kostnaður - MVG.

Av nettoveiðu fær manningin 45% + galdandi frítíðarløn av einum fiskiparti. Umframt fiskipartin fær formaðurin ella skiparin 4% av netto, og motorpassarin fær 2% av netto. Er bestimaður mynstraður, fær hann 2% av netto. Teir nevndu eykapartarnar rindar eigarin.

Tó verða eingir eykapartar roknaðir fyri fiskifør undir 20 tons.

Línu- og snellufør yvir 20 tons skulu, um tey hava mynstraðan kokk, rokna 1/4 fiskipart, um-

Frá vinstri Niclas Danielsen av Toftum, Jóannes Skaale, skrivari úr Havn og Auðun Konráðsson, formaður, Klaksvík.

Frá vinstri: Ólavur Heinesen, Lørvík, Olaf Sivertsen, Norðdepil, Jarmund Steinkross, av Tvøroyri, og Asbjørn Djurhuus, úr Tjørnuvík.

framt vanliga fiskipartin. Hesin eyka 1/4 partur fer av óbýttum.

§ 10:

Lokalfeløgini kunnu sambært galdandi lóg um frítíð við løn stovna konti til frítíðarløn. Annars verður frítíðarlønin sett á konti hjá Frítíðargrunninum nevndur í lógini um frítíð við løn. Skattur skal roknast av frítíðarlønini, so hvørt A-inntøkurnar verða útgoldnar.

§ 11.

Viðvíkjandi sjúkatrygd til mynstraðar fiski- og útróðrarmenn verður víst á reglunar í lögtingslóg um sjúkatrygd til fiskimenn.

§ 12.

Allir útróðrarbátar skulu hava góðkendan gummi-

bát, ið skal sýnast árliga.

§ 13.

Hesin sáttmáli er galdandi til 1. juli 1998. Ynskir annar parturin í 6-manna nevndini, sum nevnd er í § 1, at siga hann upp, skal varskógvast til hin partin í nevndini við 2 mánaða ávaring til 1. mai 1998.

Verður sáttmálin ikki uppsagdur til 1. mai 1998, verður hann at galda víðari, so leingi semja er um hann, og semja er um broytingar, sum viðurskiptini krevja gjørdar. Men eydnast ikki at tosa seg til rættis um møguligar broytingar, kann annar parturin altíð siga sáttmálan upp innan ein 1. mai til at fara úr gildi komandi 1. juli.

Uppsøgnin skal vera skrivlig.

FØROYA BANKI lækkar rentuna

Danski Tjóðbankan lækkadi við gildi frá 7. mars 2003 diskontoena við ¼ pst. niður í 2,50 pst.

Sum eydleiding av hesum fer FØROYA BANKI við gildi frá 17. mars 2003 at lækka rentustig síni á flestu átlánum og kreditnum við ¼ pst.

Rentustigini á flestu innlánum við uppsøgn verða lækkað við ¼ pst., meðan rentar á innlánum uttan uppsøgn verður óbreytt.

FØROYA BANKI

Tað er ikki bert smáfiskur, sum fæst. Her eru nakrir stórir toskar buktaðir niður í ein fiskakassa. Pláss er bert fyri 3 toskum í kassanum, sum rúmar 40 kg.

Vit hava fyrr havt frásøgn frá fiskamarknaðinum inni á Toftum. Í seinastu viku vóru vit inni á Fiskamarknaðinum í Klaksvík, sum er ein deild af Fiskamarknaðinum. Har er eisini stórt virksemi. Her arbeiða eini 30 fólk og leiðari er Christian Fríðrik Olsen.

Fiskamarknaðurin í Klaksvík

Fiskamarknaðurin húsast inni í "Svendborg", uppkallað eftir Svend Thulesen. "Svendborg" varð keypt frá Kósavirkinum fyri nøkrum árum síðani.

Her verður fiskurin ísaður í kassar.

Fiskurin kemur úr skiljmaskinuni.

Inni á fiskamarknaðinum hitta vit ein kendan skipara og fiskimann, nevniliga Benny Joensen t.v. Hann hevur í nógv ár verið ein av okkara grovu trolaraskiparum. Men nú rør hann "bert" út. Og tað at hann er 75 ár, heldur honum ikki aftur. Benny sigur, at fyrstu nógvu árin hann sigldi, var hann so avbera ringur í sjóverki. Teir fyrstu nógvu túrarnar, hann róði út, sá hann ongantíð ein fisk á dekkinum, tí hann lá í koyggjuni við sjóverki. Men sum frá leið bilaði ikki!

Benny er avmyndaður saman við einum øðrum kendum trolararmani, Olaf Olsen. Teir hava ikki siglt saman, men teir hava mangan fiskað lið um lið, eisini undir buldrasligum viðurskiftum.

Frá vinstri: John Nielsen, stjóri á Fiskamarknaðinum, Verner Olsen, nevndarlimur og Christian Fríðrik Olsen, leiðari í Klaksvík.

Sjómannsskúlanæmingar á ferð við "Brimli"

frá vinstu: Marius Joensen, Rúni Emil Johansen, Pætur H Johansen, Thomas Augustinussen, Hans Jákup Petersen, Mikkjal Pauli Lamhauge, Høgni K Davidsen, Eiler Jacobsen, Óli Weihe, Bárður Vágfjall, Jón Rosenblad, David Michelsen, (frammanfyri), Elmar Holm (aftanfyri), Sofus Bech, Ólavur Dahl, Torkil Justinussen.

Sum kunnugt varð "Brimil" eisini bygdur sum skúlastip, har næmingarnir á Sjómannsskúlanum kunnu fáa ta praktisku frálæru, sum teir hava brúk fyri.

Ymisk skip hava verið brúkt til hetta endamál. Eitt av teimum var "Ólavur Halgi", sum hevði nógv koyggjupláss, tá hann jú varð bygdur sum saltfiskatrolari við 40-50 koyggjum. Onkuntíð fóru næmingarnir við "Smyrli" ella kanska enn tá "Norrønu", men sum Poul Johannes Johansen, gamli stjórin, plagdi at siga: "Men har var barr umborð". Hetta var kanska ein nóg so stór freisting fyri summar.

Men við "Brimli" eru umstøðurnar ideallar. Her er serbygd skúlastova umborð, sum vit vísti á í seinasta blaði. Og so eru fyra fyrakoyggju kømur serliga ætlað næmingum. Hetta merkir, at tað er pláss fyri 16 næmingum. Tá hugsað verður um allar hentleikarnar annars, so man tað vera næstan sum við nýggju "Norrønu".

Fyri tveimum vikum síðani frættu vit, at nú skuldi eitt hold av næmingum fara

ein túr til Danmarkar við "Brimli", so vit fóru ein túr umborð at ynskja teimum góða ferð og at fáa eitt sindur at vita um, hvat endamálið er við túrinum.

Hetta er at geva næmingunum eina so realistiska mynd sum gjørligt av, hvussu tað er at sigla, eisini á øðrum leiðum enn okkara. Tí skuldi farast hampiliga víða í Danmark, og siglast skuldi í teimum sokallaðu "indre farvande", har neyðugt er at hava eygu á hvørjum fingri vegna tann stóra trafikkinn sum er.

Tað er ein lærari frá Sjómannsskúlanum við á ferðini, og er hetta Petur Hans Dahl. Yvirmenninir umborð virka annars sum lærarar á ferðini. Hetta verður skipað soleiðis, at tað eru næmingarnir, sum fáa ábyrgdina av at sigla skipið, - sjálvandi undir umsjón av yvirmonnunum.

Sum tað frættist, gekk túrurin stak væl, og hesir ungu menn eru nú betur fyri at fara í holt við tann meira teorotiske partin av útbúgvingini.

Vit hava nakrar myndir, sum vit tóku áðrenn fráferðina.

Teir hugna sær í kamararinum.

Her eru teir við at seta kós. Uttast t.v. er skiparin Jan Kristoffersen.

Petur Hans Dahl saman við 15 ára gamla soninum Ólavi, sum eisini var við á ferðini.

LØGMANSSKRIVSTOVAN

Starvslesandi í London og Brússel (Stagiaire)

Søkt verður eftir lesandi til ávikavist sendistovu Føroya í Bretlandi (London) og sendistovu Føroya í Evropasamveldinum (Brússel). Starvstíðin er frá september 2003 til februar 2004 fyri lestrarhálvárið.

Uppgávur

Tann starvslesandi verður partur av dagligu arbeiðsgongdini á avvarðandi sendistovu, serliga við atli at samskipti viðvíkjandi handli og fiskivinnu.

Førleikakrøv

Tann starvslesandi eigur at vera lesandi føroyingur við hægri háskúla, sum í minsta lagi hevur útbúgving á bachelor stigi.

Umsøkjara eiga at hava góð samstarvsevni, vera áhittin, miðvísir, kunna arbeiða sjálvstøðugt og vera til reiðar at royna nýggjar avbjóðingar. Umsøkjara eiga harumframt at vera stinnir í føroyskum og enskum máli.

Starvsstaðið

Starvsstaðið verður ávikavist Sendistova Føroya í Bretlandi, 55 Sloane Street, London SW1X 8SR ella Sendistova Føroya í Evropasamveldinum, Rue d'Arlon 69, B-1040 Brussels. Sendistovurnar eru skipanarlaga samrunnin partar av Løgmansskrivstovuni.

Setanartreytir

Størvini eru skipað eftir teim reglum, ið eru galdandi fyri starvslesandi á staðnum og er óløn; men viðbót verður latin eftir nøktandi uppihald. Møguleiki er at søkja um ferðastuðul frá Stuðulsstovninum. Stuðul verður veittur til bústaðarútreiðslur.

Nærri upplýsingar um størvini fáast við at venda sær til Herluf Sigvaldsson, deildarstjóra í uttanríkisdeildini á Løgmansskrivstovuni, tlf. 351010, ella til John Rajani, sendimann í London, tlf. +44 (0)20 7333 0227 ella til Hákun J. Djurhuus, sendimann í Brússel, tlf. +32 (2) 233 08 55.

Umsóknir

Umsóknir, prógv, c.v. og viðmæli verða at senda

Løgmansskrivstovuni
Tinganesi
FO-100 Tórshavn
Telefax +298 35 10 15
t-postur: info@tinganes.fo

og skulu vera Løgmansskrivstovuni í hendi í seinasta lagi mikudagin 9. apríl 2003.

Løgmansskrivstovan er fyrisiting hjá lögmanni. Hon fevnir millum annað um uttanríkisstænastuna við uttanríkisdeild og sendistovu í ávikavist Bretlandi, Danmark og Evropasamveldinum og situr fyri málum, ið eru lögð til lögmann sambært stýrisskipan Føroya umframt uttanríkismálum.

Nógvur fiskur, lágur prísur og tørstur á kørum

Fiskiskapurin undir Føroyum er framvegis góður sum sjáldan fyrr. Mánadagin frættu vit av Sandi, at Columbus og Nornagestur høvdu avreitt 300.000 pund, mest upsa.

Hendan dagin høvdu 18 snellubátar verið úti. Teir høvdu frá 1.000 til 2.500 pund, og hetta er veiðan hjá einum ella tveimum monnum. Fleiri av snellubátunum eru úr Suðuroy, har teir eftir øllum at døma ikki hava teir somu trupulleikar sum norðanfyri.

Hetta er rokfishiskapur, og gevur hann eisini nógv arbeiði í Sand-

oynni. Fiskurin verður allur landaður heima á Sandi, og tann fiskur, sum skal virkast í Skopun, verður so koyrdur hagar við lastbilum.

Úr Klaksvík frætta vit eisini frá nógvum fiskiskapi. Her hava bátarnir í góðveðrinum ligið upp til 2-3.000 pund pr. mann.

Men hesin góði fiskiskapurin skapar aðrar trupulleikar. Annar er við mangul uppá kassar, sum tykist at vera ein óloysilgur trupulleiki. Allir partar siga seg gera, hvat teir kunna, men hetta munar ov lítið, í hvussu er í fyrsta umfari. Sum frá

líður, mugu vit tó rokna við, at hesi viðurskipti koma í rættlag.

Hin trupulleikin er prísurin, serliga á hýsu og upsa. Tað er avmarkað hvatið kann gerast her. Vit hava beint frætt úr Noregi, at tað er júst sami trupulleikin har við í hvussu er hýsuni, og teir eru har við at kanna, um tað kann verða økt veiða á okkara øki. Sum er orsøkin fyri hesum. Um hugt verður eftir okkara viðurskiptum, bendir nakað á, at hetta kundi verið orsøkin.

Master útbúgving í leiðslu og fyrisiting

BP/Shell hava gjørt av aftur at stuðla einari Master útbúgving í samstarvi við Robert Gordon Universitetið í Aberdeen og Føroya Handilsskúla. Útbúgvingin verður skipað sum partiðarundirvísing og fjarlestur. Tann lesandi kann nema sær eina fullfíggjaða Master útbúgving, sama hvar hann býr. Sostatt hava fólk í útjáraðkjunum somu møguleikar at luttaka, sum tey, ið búgva í miðstaðarøkinum.

Tá ið útbúgvingin byrjar, verður skipað fyri felags kunningardeg. Tá ið hvør lærugrein byrjar, verður undirvist í Føroyum í tveir dagar. Undirvísingin fer síðani partvist fram um internetið og partvist sum fjarlestur.

Útbúgvingin er bytt upp í trý eitt árs skeið. Hvørt árið gevur endaligt prógv, og er tað upp til tann lesandi, um hann heldur áfram øll trý árin.

Lærugreinir:

1. árið: The Business Environment,
Managing People,
Finance for Managers,
Marketing

2. árið: Human Resource Management,
Planning and Decision Making
Economics of Business,
eBusiness Systems

3. árið: Høvuðsritgerð

Heiti, eftir lokna próvtøku:

-Post Graduate Certificate

-Post Graduate Diploma

-Master Degree

Umsøkjari skal hava lisið í trý ár á universiteti ella líknandi hægri lestrarstovni.

Útbúgving sum fólkskúllakærari, skipsførari, maskinmeistari og frá hægri handilsskúla o.l. útbúgvingar, kunnu eisini geva atgongd til upptøku. Eisini kunnu drúgvar førleikagevandi arbeiðsroyndir geva rætt til upptøku.

Kunnandi fundur verður friggjadagin 21. mars 2003 kl. 17:00, á Føroya Handilsskúla í Havn. Umboð frá Robert Gordon Universitetinum í Aberdeen luttaka.

Umsóknarfreistin er týsdagin 25. mars 2003. Umsóknarbræð fáast við at venda sær til Føroya Handilsskúla. Sí annars www.fh.fo

Útbúgvingin byrjar 25. apríl 2003 kl. 10:00

Áhugað eru vælkomin at seta seg í samband við Føroya Handilsskúla á tel 317177 ella við telduposti: en@hsh.fo, at frætta nærri um útbúgvingina.

En stout Færing var gået i land for good. På granitgravstenen står der:

HER HVILER LAURITS PETER HANSEN FØDT I EJDE FÆRØERNE 28/7 1891 DØD 15/5 1941.

Beiggin doyði nakað samstundis Få måneder tidligere, den 21. marts var broderen Hans Jakob omkommet. Han var fører af S/S "London" tilhørende Dampskibsselskabet Pacific. Under rejse fra Cardiff til Manchester med en ladning jernmalm blev skibet i Bristolkanalen angrebet af tyske flyvere. Sammen med tre andre sømænd omkommer Hans Jakob under dette angreb. Det er muligt at Laurids har været i området for "Londons" forlis, så tæt på at han måske på første hånd har fået meddelelsen om broderens død.

Under krigen var det svært at få meddelelser igennem på tværs af landende og der opstår en del forvirring hjemme i Danmark om de 2 brødres skæbne. Først kommer der fejlagtigt oplysning om at det er Laurids der er død, senere viser det sig at begge brødre var omkommet. Det bliver broderen Hans Henrik der bringer den triste meddelelse hjem til familierne. En næsten tredobelt tragisk skæbne da Hans Jakobs kone, Karen Schrøder fra Suderø, var gået bort året før medens Hans Jacob var i udefarten på England. Sammen havde de sønnen Cornelius. Denne bliver civilingeniør, gifter sig med Lis og får 2 børn, Claus og Lise.

Af de 4 brødre fra Eide var der efter krigen bare Hans Henrik tilbage. Han sejler forsat som fører i DFDS. I 1945 er han ombord i M/S "Virginia" der som første danske skib ankommer til New York. Hans Henrik er gift med Elsebeth Frederikke Poulsen fra Kvalbø. De får børnene Erling og Lydia. Lydia bliver gift med Eliesar Arge. Lydia og Eliesar Arge bosætter sig senere på Færøerne.

Både Hans Henrik og Laurids har modtaget anerkendelser for at have reddet menneskeliv til søs.

Min Morfar døde alt for tidligt. Hans egne børn Eigil, Ruth og Alice var næppe blevet voksne og tiden som enke må ikke have været nem for Morfar. Den tid bød ikke på

væsentlige understøttelser til efterladte efter omkomne søfarende.

Selv blev jeg som næstældste søn af datteren Ruth, først født efter krigen og kom kun til at kende om min Morfar gennem de overleveringer der kom fra min mor og min mormor.

Utallige er de historier de har fortalt om sommerferiesjladser med fa-

familien. Med ham kom også en skare efterkommere som i dag bærer videre på den færøske æt henede i Danmark og sågar i Sverige. Ja selv navnet Eide er kommet til den danske del af slægten fra bygden på Eysturoy. Efter sin mands død tog Edith navnet Eide som mellemnavn og i dag bæres det videre i familien.

I dag ville Laurids være

De to brødre. (f.v: Cornelius og Nikkel Nielsen).

deren til pladser i både Spanien, England, Frankrig og Polen. Det var for børnenes vedkommende et andet liv og nogle andre oplevelser end de deres jævnaldrende mere landfaste kammerater havde.

Fekk sær navnið Eide Men Morfar bragte ikke kun en søfartsnerve ind i

bedstefar til 9 og oldefar til 13. Det var hans tidlige færd til Danmark og det at han stiftede familie her, der har gjort at vi i dag er en stor familie henede med stærke bånd op til Færøerne. Nogle af os har været så heldige at kunne tage en vandretur i hans fodspor på Eide og for andre er det blevet ved rejsen i tankerne.

Fra Myggenæs til Svinoy,

fra Vidareide til Suderø, gennem Morfar Laurids fik jeg så mange dejlige steder. Gennem ham blev det muligt at møde den færøske kultur og de mange mennesker som har givet så vedkommende og mellemfolkelige oplevelser.

Den pensionerede fiskeskipper og hans kone vi mødte i Elduvik. Her blev vi inviteret indenfor i deres gamle, smukt restaurerede sommerbolig. I familiens eje gennem mange år og i dag møbleret med gammelt indbo og et komfur hvor der blev fyret med kul fra Suderø. Engelske McKay fra Funnigur der fortalte os om sit liv som engelsk soldat og gav os historien om hvorfor han endte som købmand på Færøerne. Eller den gamle mand fra Elduvik der levede en stor del af sit voksenliv i Danmark for senere efter sin pensionering at vende tilbage til bygden for her at genfinde sin ungdomskærlighed og oven i købet blive gift med hende.

Bonden Jogvan og hans kone i Trøllanes hvor vi spiste søpapegøjer, Oli som gjorde det muligt for os at besøge Kalsoy for slet ikke at glemme Nikkel og den store familie på Eide.

Morfar! Fra din faste plads over vores sofa kan du og Grundtvig i dag følge med i mit og min families liv. Når jeg sidder i min lænestol og kigger

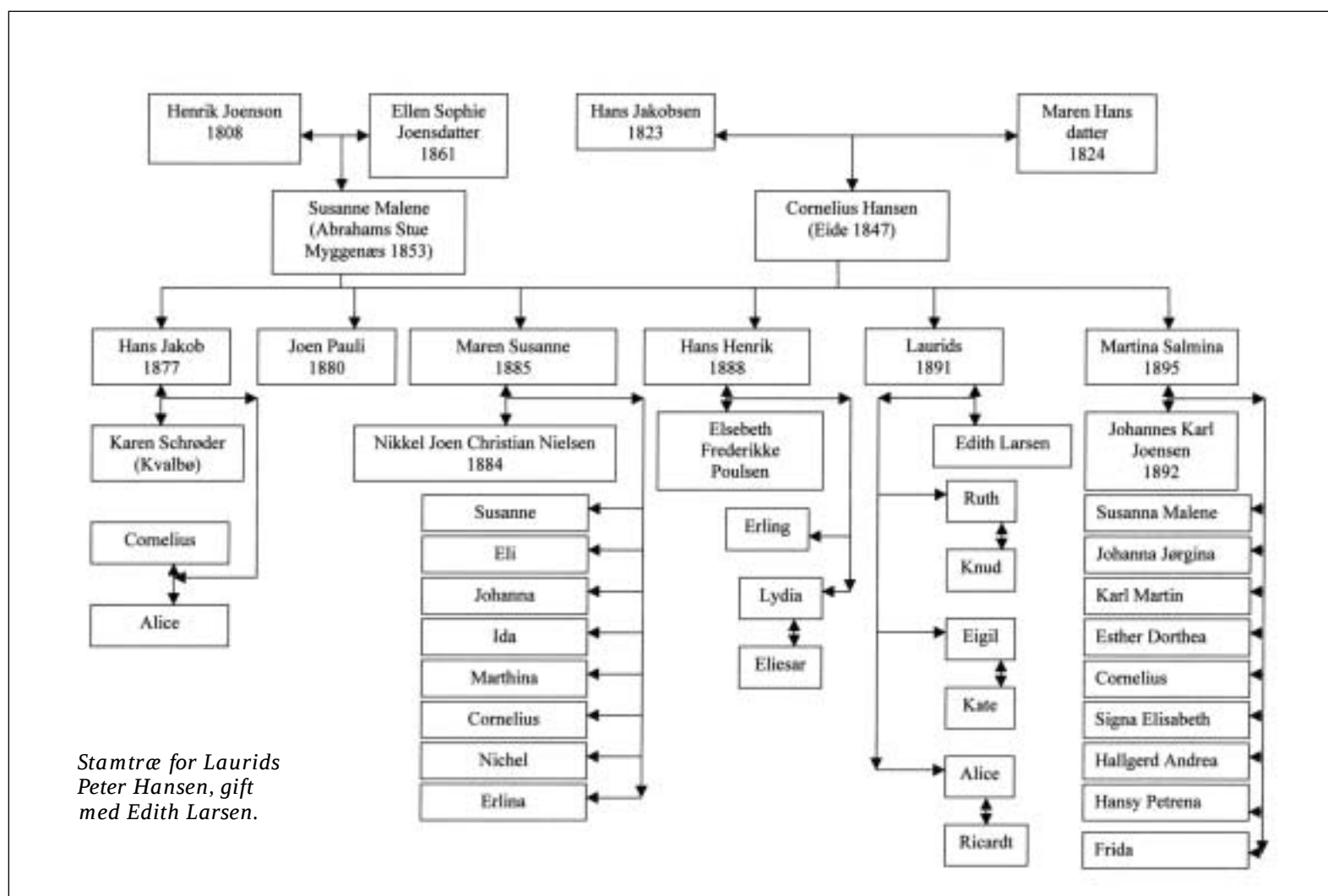
Laurids' gravsten.

op på billedet af dig, er det næsten som vi kan snakke sammen. Jeg kan fortælle om mit liv og min familie. Ind imellem nikker du venligt, det kan hænde at vi bliver meget alvorlige sammen. Det sker at Grundtvig sænker blikket og med sit levende ord kommer med nogle hjælpende og dybfølte ord. Vi er jo trods alt kun nogle årsunger.

Sammen kan I to følge med når stuen fyldes med snak om Færøerne, lytte med når der snakkes transatlantisk i telefonen eller når det hænder at der er gæster der oppe fra. I har set mine børn blive store, I har gennem årene kunnet følge med i hele min families liv.

Når lyset bliver slukket

Framhald á næstu síðu

og vi er gået til ro har I to måske nogle gode natlige samtaler. Nicolai Frederik Severin kan fortælle om sit lange og produktive liv på de danske øer og du Morfar Laurids om dine mange år som søfarende ung og senere god og kærlig familiefar.

Noget som også vi to skulle have haft mulighed for at snakke rigtigt sammen om, du skulle have fortalt mig om sejladserne over Nordsøen, om hundevagterne under en stjerneklare nattehimmel og om alt det som kun en Morfar kan fortælle om. Du skulle have haft mulighed for at lege med dine børnebørn og måske oldebørn. Således blev det ikke, men du har ikke mindst i kraft af din rod i det færøske været med til at give os et anderledes værdifuldt og livskraftigt liv. Det er en god ballast og en god fornemmelse at have rødder og familiemæssige bånd op til en lille bygd på en klippe i det Nordlige Atlanterhav.

Hernede vil mine egne børn, Mikkel på 25, Julie på 22 og Marie på 15 år bære videre på det de måtte have fået af den rige færøske arv fra deres Oldefar. Således lagde du grunden til nogle stærke familiemæssige og kulturelle bånd som vil vare og berige i mange generationer fremover.

Det er jeg dig dybt taknemlig for Morfar!

Brødrene fra Eide
Sønner af fisker og håndværker Cornelius Hansen samt hustru Susanne Malenu, f. Henriksen.

Hans Jacob Hansen
1877: 18. Sept. fødes Hans Jacob.

Til søs med forskellige skibe

1901: Styrmandseksamen 1. og 2. del fra Bogø Navigationskole.

Sejlede som styrmand i D/S "Norden" og i "Alfred

"Marianne", det sidste skib.

Christensen". Senere som fører i Dampskibsselskabet "Thore".

1928: Fører i D/S "Pacific".

1938: Fører af S/S "London". Bygget i 1924, var på 1260 brt og havde 17 mands besætning.

1940: Mister sin kone medens han er i fart på England.

1941: Omkommer den 21. marts ved S/S "London"s krigsforlis.

Skibet var på rejse fra Manchester til Cardiff med jernladning da det bliver angrebet og sænket i Bristol kanalen af 2 tyske flyvere. 1. styrmanden, 1. maskin mesteren Carl Carlson, matros Truels Nielsen og skytten Cooper. andre besætningsmedlemmer mister ligeledes livet, Broderen Hans Henrik bragte meddelelsen om dødsfaldet hjem.

Hans Jacob havde gennem firmaet Weilbach & Co. udgivet en serie Storcirkelkort. Havde en stor samling nautiske instrumenter og bøger.

Joan Pauli Hansen
1880: 9. August fødes Joan Pauli.

1894: Fiskede med "Carl" tilhørende Sørvags Andrassi, Joan Paulis fætter.

1898: Rejste til Grimsby og fiskede med langlinebåde ved Færøerne og Island.

190?: Skippereksamen i England. Sejlede som styrmand med engelske skibe.

1907: Skippereksamen fra Den indremissionske Skipperskole på Færøerne hos Rysing Jensen.

Sejlede med engelske linebåde.

1908: Sejlede med "Grani" tilhørende N.J. Mortensen på Færøerne.

Har både Laurids og Hans Henrik med på en tur til København ombord på "Annu", hvor

Hans Henrik (og Laurids ??) afmønstres.

1909: Bliver syg under et ophold på Eide og dør den 23. Marts efter at være transporteret i åben båd til sygehus i Tors-havn.

Var forlovet med Elisabeth Poulsen, datter af Joan Pauli vid Neist i Hvalbæ.

Hans Henrik Elias
Sophus Hansen
1888: 22 Okt. fødes Hans Henrik i Eide

1904: Til søs med Sejl-skibet "Vaagø" ("Vågoy-ni") af Vestmanhavn som Ungmand.

Senere med "Guðrið", "Helenu" og andre nationers Skibe som Letmatros og Matros.

1908: Arbejdede som Sejlmager hos Andreas Andreassens i Thorshavn. Sejlede sammen med

Joan Pauli på "Grani". Fiskede i Atlanten, Island og Balesys banke. Sejlede med til København sammen med Laurids ombord på "Annu".

1908: På Navigationsskole på Bogø.

1909: Styrmandseksamen 1. del.

1910: Styrmandseksamen 2. del. Sejlede som matros med danske og norske skibe.

1910: Kommer tilbage til Færøerne og sejler med "Westward Ho". Er på grund af alder fører sammen med Joannes a Vider-eide.

1911: 3. Styrmand i S/S "Marselisborg", C.K. Hansens Rederi i 11 måneder. Sejlede mellem Nord- og Sydamerika og Arkhangelsk.

1912: Styrmand i 8 måneder på sejl-skibet "Najaden" af Faaborg som sejler mellem Eystrasalt, England og Middelhavet.

1913: Ansat i D.F.D.S. som styrmands aspirant på Amerikabåden "C.F. Tietgent".

1913: Mønstres d. 10. juli på S/S "Ydun" som 2. styrmand og sejler senere med andre af rederiets skibe.

1913: Gift med Elsebeth Frederikke, f. Poulsen.

1914: Fra d. 12. maj til d. 28 nov. aftjente han som fuldkyndig sømand sin værnepligt ombord på krydseren "Heimdal". Var ved Færøerne i 5 dage.

1928: Udnævnt til 1. styrmand.

1933: Fungerende fører i S/S "Maryland".

1937/38: Sejlede med isbrydere som 1. styrmand. 2 følgende vintre som fører.

1938: Udnævnt til fører og sejler skiftevis som fører og som 1. styrmand.

1938: 1. styrmand i S/S "Sleipner"

1942: Den 22. september minesprænges han med

Edith med de 3 børn

S/S "Falken" af Aabenraa syd for Helsingør. Skibet blev reddet og der var ingen tab af menneskeliv.

1945: Fører af "Virginia" 5345 brt. bygget i 1920. Afgår som første danske skib til New York efter krigen fra Danmark d. 30 juni.

1946: "Virginia" mister roret d. 21. januar i stormvejr. Bugseres ind til Klyde i Skotland.

1950: Fører af "Hede" som redder 3 mænd fra et lille sejl-skib Lillejuleaften. Skibet var strandet mellem Samsø og Aarhus. Får en cigarkasse af sølv med indskriften: "Hans Henrik Elias Sofus Hansen. Til minde om redningsdaaden den 23.12.50. Skænket af Kaptajn Johan Valdemar Witthusens Mindelegat under Kronprins Frederiks Fond".

1953: Går på pension den 31. oktober efter 49 år og 9 måneder til søs heraf 40 år for D.F.D.S.

Arbejder som tilsynsmand i Københavns Havn. Iflg. Navigatørernes bog 1938: Har med fare for eget liv 3 gange reddet Mennesker fra at drukne. Under Verdenskrigen (bem. 1. Verdenskrig.) bombarderet 10 gange af tyske luftskibe og Flyve-maskiner.

Laurids Peter
Hansen
1891: 28 Juli fødes Laurids i Eide.

På grund af moderens svaghed kommer han i

pleje hos en faster i Eide. Moderen dør i 1905.

1906: Til søs med Sejl-skibet "Helene". Sejlede med flere Sejl- og Dampskibe, bl.a. ca. 5 aar med engelske skibe.

1915: På navigationsskole i København.

1916: Styrmandseksamen.

1917: Skibsførereksamen. Sejlede med Barken "Kylmore", som senere blev omdøbt til "Susanne". Denne er velkendt af mange danske navigatører som en af de sidste af de "stolte Svaner".

Sejlede nogle måneder som Styrmand med M/S "Dronning Margrethe".

1918: Ansat i Det Danske Kulkompani.

1918: Gift med Sygeplejerske Frk. Edith Larsen.

1922: Fungerende Fører i D.D.K. S/S Bretland.

1936: Fører af S/S "N.C. Monberg" 2301 brt. Den 9. april var skibet på vej til Blyth hvor det bliver overtaget af de engelske myndigheder og kommer under britisk flag.

1941: Laurids dør i England den 15. maj efter længere tids svagelighed. Han havde været på rekreation i land men er påmønstret S/S "Marianne" D/S "Progress" som 2. styrmand.

Ligger begravet på South Cemetery uden for Greenock i Skotland.

If. Navigatørernes Bog 1938: Medlem af bestyrelsen for Den alm. danske Skibsførerforening. Har Justitsministeriets Anerkendelse (et Sølvbæger) for Druknedes Redning; har modtaget C.E.M. (bem: Carnegiefondens Medalje)

Klaksvíkar
Sjúkrahús

Sjúkrarøktar- frøðingar

Deil A - kirurgisk seingjardeild

Søkt verður eftir avloysara fyri sjúkrarøktarfrøðing í barnsburðarfarloyvi frá 01.05.03 til 31.12.03. Arbeiðstíðin er 40 tímar pr. viku í skiftandi vaktum.

Førleikakrøv:

- Prógv og góðkenning sum sjúkrarøktarfrøðingur
- Fakligan áhuga innan kirurgiska sjúkrarøkt
- Góð samstarvsevni
- Ynskiligt er við royndum innan økið

Setanartreytir:

Løn og setanartreytir sambært sáttmála millum Sjúkrarøktar- frøðingafelag Føroya og Fíggjarmálaráðið.

Nærri fæst at vita um starvið við at ringja til Onnu Løwe Sørensen, deildarleiðara, telefon 455463 lokal 519 ella Jonu Nielsen, fyrstøðukvinnu, lokal 106.

Deild M - medisinsk seingjardeild

Søkt verður eftir avloysara fyri sjúkrarøktarfrøðing frá 01.05.03 til 30.04.04. Arbeiðstíðin er 32 tímar pr. viku í skiftandi vaktum.

Førleikakrøv:

- Prógv og góðkenning sum sjúkrarøktarfrøðingur
- Fakligan áhuga innan medisinska sjúkrarøkt
- Góð samstarvsevni
- Ynskiligt er við royndum innan økið

Setanartreytir:

Løn og setanartreytir sambært sáttmála millum Sjúkrarøktar- frøðingafelag Føroya og Fíggjarmálaráðið.

Nærri fæst at vita um starvið við at ringja til Synnøvu Hansen, deildarleiðara, telefon 455463 lokal 403 ella Jonu Nielsen, fyrstøðukvinnu, lokal 106.

Umsókn við avriti av prógvi, autorisatión og møguligum viðmælum skulu sendast til:

Klaksvíkar Sjúkrahús
Umsjónarmaðurin
FO-700 Klaksvík

Umsóknarfreiddst 30. mars 2003.

FF-blaðið
 á sjógvi og á landi

AGN

**Sild
kúfiskur
makrelur
høgguslökkur**

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

**Vit gera allar vanligar
bilumvælingar sera
bíluga - so sum:**

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir,
koplingar v.m.

For- og bakhjólsléiðir
og akslar

Og so hava vit tey
vælmúttu "TYFOON"
dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

LANDSVERKFRØÐINGURIN

Leiðari til maskindeildina

Starvið sum leiðari av maskindeildina hjá stovninum er leyst at søkja.

Maskindeildin hevur um hendi maskinamboð, skerv- og asfaltútbúnað, akfør o.a. hjá stovninum, umframt viðlíkahald av asfaltgoymsluna í Hósvík. Amboðini eru í nýtslu kring landið - mest í sambandi við gerð og hald av landsvegum. Maskinmiðstöð er í Kollafirði og annars smiðja á Lambareiði, í Øravík og Hvannasundi. Eini 25 fólk tilsamans eru knýtt til hetta virkseimið. Smiðjumeistarar hava dagliga rakstur um hendi.

Arbeiðsuppgávur

Viðkomandi hevur samskipanina av smiðjunum um hendi og hevur ábyrgdina av hesum virkseimi.

Í høvuðsheitum er uppgávan hjá deildini rakstur av smiðjunum, viðlíkahald av maskinamboðum og útbúnaði, eykalutagoymsla, innkeyp av amboðum, eykalutum o. øðr.

Førleikakrøv

Sóknast verður eftir maskinverkfrøðingi ella maskinmeistara og helst við royndum innan nevnda virkisøkið.

Setanarviðurskifti

Løn og setanartreytir annars vera sambært sáttmálanum millum Fíggjarmálastýrið og avarðandi yrkisfelag.

Umsóknir

Umsóknir við prógvum og møguligum ummælum verða at senda Landsverkfrøðinginum, Postboks 78, 110 Tórshavn og skulu verða skrivstovuni í hendi í seinasta lagi 31. mars 2003. Merkið brævbjálvan "Leiðari til maskindeildina".

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast frá Óla M. Petersen, deildarverkfr., á tlf. 3113 33

(e-postur: oli@lv.fo ella lv@lv.fo).

Tinghúsvegi 5 · Postboks 78 · FO-110 Tórshavn
lv@lv.fo · Tlf. +298 311333 · Fax +298 314986

Komandi blað

Sum vanligt liggur ein hópur av áhugaverdum tilfari eftir, sum vit fara at hava næstu ferð. Vit lovaðu seinast at hava frásøgn hjá Jens Andreas Hansen í Kollafirði. Hon má bíða til næstu ferð.

Av øðrum tilfari kann nevast, at vit hava fingið ein fløskupost, sum í fjør er blakaður út av "Thomas Nygaard". Vit hava frásøgn um gamla vágstrolaran "Vágbing", sum nú er sjónleikarhús!

Vit hava fyrr skrivað um syrgi-

ligu ólukkuna við "Riddaranum" á heysti 1927, tá 7 mans druknaðu, tá teir skuldu fara í land at avrokna við bóndan teir høvdu seyð seyð o.a. frá. Vit hava nú fingið samband við abbadóttir bóndan. Henda frásøgnin kemur í komandi blað. Tað varð ikki pláss fyri henni hesa ferð.

Vit fara eisini at hava meira um "Louisu", sum vit greiddu frá í seinasta blaðnum.

Og so hava vit samrøðu við tann 85 ára gamla gamla fiski-

mannin John Lassen úr Klaksvík, sum er kendur hjá okkara lesarum frá hansara frásøgn um, tá "Løvenørn" og "Bella" forlistu undir Íslandi í 1882.

Bátasmiðurin fyllir runt**Símun Jóhan Wolles 70 ár**

Komandi sunnudag, tann 23. mars, verður ein kenningur hjá lesarum okkara, Símun Jóhan Wolles, 70 ára

gamal. Hann skal, sum rímligt er, fáa eina heilsan frá okkum í hesum sambandi.

Símun Jóhan er ættaður av Trøllanesi, sonur Elspu, ættað úr Lorrík, og Óla Wolles í Uppistovu, sum er ognarhúsið í bygdini. Tað kann verða nevnt, at ein ættarfaðir hjá Símuni Jóhan er tann frá Brillumanninum kendi Skipar Hansen. Tá Símun Jóhan var 7 ára gamal, fekk hann ein lítlan beiggja, Helga. Fyri at lætta um hjá mammoni, varð Símun Jóhan sendur til Eiðis at vera hjá fastrini, Oluffu, og manni hennara, Jóhannes í Miklagarði. Annars vóru tey 8 systkin, so tað var nóg mikið at gera heima kortini. Lagnan vildi tað so, at Símun Jóhan kom at verða verandi á Eiði, og hann vaks upp sum sonur í húsinum í Miklagarði.

Fór fyrst til skips
Hjá Símuni Jóhan gjørdist byrjanin av arbeiðslívinum tað vanliga hjá dreingjum tá í tíðini. Júst fyltur 15 ár fór hann til skips, fyrst við "Nøvuni", fyrrverandi "Acorn" við tess syrgilugu søgu. Har var hann við í tvey ár og fór síðani við "Atlantsfarinum", ið fastir hansara, Anna, átti.

Símun Jóhan sigldi í eini 10 ár. Hann sigldi fitt

við norðmonnum, sum nógvir eiðismenn gjørdu tá í tíðini. Hann var við "Brestir" við Júst í Túni fyrsta árið, t.v.s. 1957/58, og kom tí eisini at vera við í línubátasøguni, sum vit hava umrøtt her í blaðnum. Seinni var hann eisini tvey summur á nótaveiði við "Sildrekanum" hjá Júst, ið sum kunnugt var fyrsti føroyski skipari á nótaveiði.

Byrjaði at smíða bátar 12 ára gamal
Men so fór Símun Jóhan at smíða bátar. Hetta hevði hann ikki frá fremmandum. Fosturpápi Símun Jóhan var bátasmiður, og hann vildi leggja hetta í fostursonin, sum eisini dugdi at taka við. Longu sum 12 ára gamal smíðaði hann saman við vininum, Páll Mørkøre, sum doyði blaðungur, ein bát, sum kundi rúma fleiri dreingjum. Og tá hann var 14 ára gamal, smíðaði hann bátar saman við fosturpápanum.

Í 1960 byrjar bátasmiðið av álvara. Símun Jóhan fer at smíða bæði einsamallur og saman við øðrum smiðum. Nakrar vetrar smíðaðu brøðurnir And-

reas og Poul Jóhannes Poulsen frá Ljósá saman við Símun Jóhan. So róðu teir út um summarið. Fyrsta árið varð smíðað úti. Men síðan varð smíðað inni í kjallaranum hjá "Mizpa", sum er samkomuhúsið hjá brøðrasamkomuni á Eiði.

At smíða bátar er eitt serligt kynstur. Her er einki við tekningum, sum arbeið verður eftir. "Tekningarnar" eru inni í høvdi- num hjá hvørjum einstøk-

Kona Símun Johan, Marjun.

um bátasmiði. Tí eru bátarnir ymiskir - alt eftir hvør ið smíðar. Tað var stuttligt í vetur at síggja endursent tær sendingar, sum systkinabarn Símun Jóhan, Finnbogi Ísakson, gjørdi fyri nakað nógvum

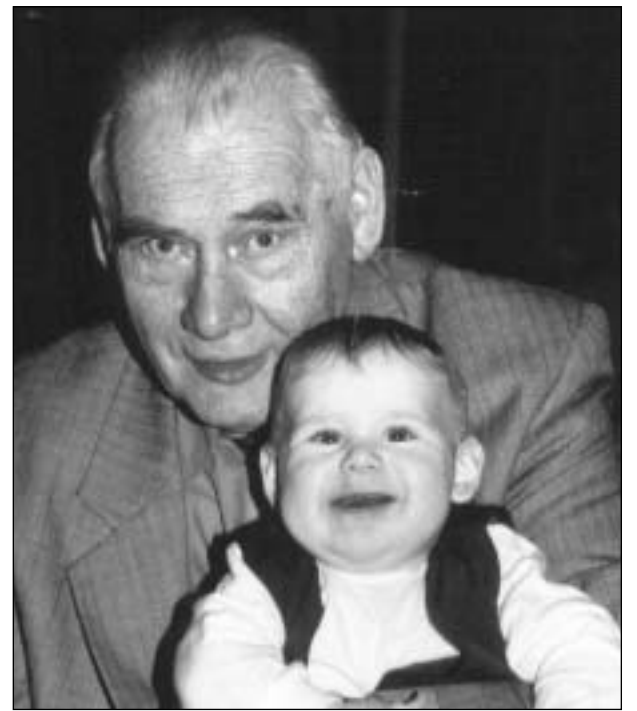
árum síðan um bátasmiðið hjá honum, og har vit sóu bát verða til.

Tað kann nevast, at tað er ikki bert í Føroyum, at bátasmiðið hjá Símuni Jóhan er kent. Fyri nøkrum árum síðan hevði hann ein amerikanara í "praktikk" í eitt ár, og er hesin nú førur fyri at føra júst bátarnar hjá Símuni Jóhan víðari handan hav.

Skoytast kann uppí, at Símun Jóhan eigur eitt heilt fitt íkast í doktararitgerðini "Hin føroyski róðrabáturin" hjá Andrassi Mortensen.

Fróðarmaður er
Tað, sum eisini sermerkir Símun Jóhan, er, at hann er fróðarmaður. Hóast hann fór av Trøllanesi sum 7 ára gamal, so hevur hann tikið við sær ta serligu mentan, sum er eyðkend fyri eitt so lítið pláss, og sum vit annars hava greitt frá í nógvum greinum her í blaðnum.

Her kann verða nevnt, at tað er ein hending á Trøllanesi, ið Símun Jóhan minnst, hóast hann bert var tvey ára gamal. Tað var, tá tann 18 ára gamli Jóhannes í Innistovu, datt oman, tá hann var og

Símun Johan við abbasoninum og navnanum.

fleygaði. Henda hending var sjálvsagt ein rættiligur hvøkkur fyri eina so líttla bygd, og tann ófrættadámur, sum fylgdi við, hevur fest seg í minnið á Símuni Jóhan til dagin í dag. Hetta var eisini ein partur av gerandisdegnum tá tí tíðini.

Men umrøddu mentan, sum Símun Jóhan er ein partur av, hava vit í FF-blaðnum fingið gleði av. Vit hava sæð, at Símun Jóhan veit ein hóp um lívið í "gomlum døgum" og kann siga frá nógvum hendingum frá teirri tíðini. Eins og vit heldur hann tað hava týðning, at hetta verður fest á blað, so ungdómurin í dag kann síggja, at teirra "luksuslív" ikki er nøkur sjálvfylgja.

Símun Jóhan er í lötuni í ferð við at skriva báta-søguna og bátasmiðsøgu

á Eiði, og vit rokna við seinni í ár at kunna prenta hana.

"Talar sum ein prestur"
Tað, sum Símun Jóhan annars er kendur fyri, er sum prædikumaður. Hann hevur verið ein av oddamonnunum í Mizpa í eitt mannaminni, og tað, sum hevur eyðkent hann her, er trúfesti. Hann møtir til hvørt møti, har hann kann, og hann møtir eisini til tíðina! Hann hevur orðið í síni makt, og tað er avgjørt eingin, sum sovna, tá hann hevur orðið.

Fekk gentuna í grannahúsinum
Í 1956 giftist Símun Jóhan við Marjun. Og tað kann ikki sigast, at hann fór so langt eftir konu. Honum longdist altíð aftur til

Kjalarborð verður sett fyri á Eiði í 1947. Símun Jóhan Wolles og fosturpápin Jóhannes í Miklagarði. Her er Símun Jóhan bert 14 ára gamal.

Hendan forvitnisliga myndin av monnum við snøri er við "Nøvini", fyrsta skipið Símun Jóhan var við. Vit síggja frá vinstru:

Petur Jacobsen hjá Dánjali, Tummas Kollslíð, Símun Jóhan Wolles (við keppi), Ragnar Poulsen, Ljósá, Jógvan á Toftini, Jógvan hjá Olufi, Abraham á Seiðagjógv og Nikkel Nielsen, e.

*Hesin stubbin er úr
donskum blaði og talar
fyri seg sjálvan.*

Trøllanesar og kom eisini ofta norður aftur á slóðina. Marjun er ættað úr Útistovu, sum er eitt av teimum trimum “gomlu” húsunum á Trøllanesi, og sum øll eru í sama túni. Marjun er eisini av góðum bergi brotin. Langabbi hennara var Absalon Guttormsson, sum var eitt av okkara stórmennum frá seinna partinum av 19. øld. Absalon gjørdist m.a. kendur sum fráhaldskem-pa og sum íðin føringa-felagsmaður, og hóast tað eru 100 ár, síðan hann doyði, merkist hansara ávirkan framvegis í Mikladals sókn, har Trøllanes er ein partur. Vit hava ætlan um at endurpremta ta ritgerð, sum sonur Símun Jóhan, Óli, hevur skrivað um oldurabban.

Marjun og Símun Jóhan eru mótsetningar, sum ofta er hjá hjúnum. Meðan Símun Jóhan kanska er tann meira forti, so er Marjun tann hóvliga, men hon kann nú eisini siga, hvar skápið skal standa. Men væl hevur riggað hjá teimum báðum.

Tey fyra børnini hjá teimum eru: Jóhanna Oluffa, sum er trúboðari í Grønlandi saman við mannum Bárði, Asta, sum er lærari á Eiði, Óli, sum er lærari á Kambsdali og Absalon, sum er leiðari á HydroTech á Eiði.

Gav ikki upp fyri bakkasti
Fyri nøkrum árum síðani hendi nakað, sum kom at broyta lívið hjá Símoni Jóhan. Hann hevði smíðað bát nr. 143 ella reiðiliga tað, tá hann fekk apopleksi, so hann lammaðist í høgri lið. Hetta var eitt rættiligt bakkast. Men hann fall ikki í fátt. M.a. fór hann at skriva á teldu. Hann kann bert nýta aðra hondina og ein fingur at skriva við, so tað gongur ikki skjótt. Men drúgt er tað, sum dryppar. Tað er undir hesum umstøðum, at hann hevur skrivað allar tær frásagnir, vit hava havt frá honum.

Hann heldur seg heldur ikki aftur at fara út millum fólk. Við sínum elektriska koyristóli fer hann runt í bygðini. Har hann sleppur inn, fer hann inni á gólvið at fáa eitt prát. Ein fastur táttur er eisini, at hann javnan fer inn á gólvið í sambýlinum Korndalsbýlið. Hann er altíð vælkom-in, har hann kemur við sínum framvegis lætta lyndi, so hansara tíð fer

Foto: TORBEN STROYER

Bådebygger Johan Wolles og efterskoleelev Benjamin Hansen ved den håndbyggede båd.

Færing bag firemandsfarerer

AF UFFE BREGENDAHL

■ Primitivt værktøj har arbejdet som en forlænget arm i hænderne på den færøske bådebygger, Simon Johan Wolles gennem de seneste 14 dage.

Med sav, økse og høvl har han bygget en robåd på ni en halv færøske alen, 19 danske fod eller 6,10 meter. Dermed har Thyborøn Fiskeriefterskole fået sig en færøsk firemandsfarer.

Simon Johan Wolles har 60 år og 143 træbåde bag sig i den færøske bygd Eidi. Han er bestilt til at bygge båden i forbindelse med de nordiske kulturuger, Nord-

vesten, der strækker sig over 14 dage og slutter i weekenden.

«Det er en skandinavisk båd, bygget af træ fra Danmark, Norge og Sverige. Det eneste færøske, der er i den, er det uld, vi bruger til at tætte med - og så arbejdskraften,» fortæller en smilende Simon Johan Wolles.

Fiskeriefterskolen betaler 24.000 kr. for firemandsfarereren, der i fremtiden skal indgå i undervisningen af skolens 42 drenge på

«Båden skal være med til at give eleverne et nært kendskab og et tilhørsforhold til søen,» forklarer skolens forstander Keld Vincent.

so avgjört ikki til spillis. Hann luttekur í øllum bygðarlívi og fer til tey tiltøk, sum hann sleppur, sum t.d. tá skúlin á Eiði varð vígdur seinasta sunnudag. Sigast kann, at hann er eitt fyridømi fyri tey, sum koma soleiðis fyri, og hann hevur prógvað, at er viljin til tess, kann lívið gerast hampiliga gott.

Báturin hjá Símoni Jóhan varðveittur
Tíbetur er tryggjað eftirtíðini, at júst “bátamodellið” hjá Símoni Jóhan er varðveitt. Aftaná at Símun

Jóhan gjørdist skerdur, hevur hann latið sítt kynstur til ein ungan kollfirðing. Hann hevur nógv ar ferðir verið í Kollafirði og lagt sínum “næmingi” lag á, og sigst hetta at hava riggað væl.

Síðan undirritaði byrjaði at koma til Eiðis fyri meira enn 20 árum síðani, hevur ein túrur inn í Miklagarð altíð verið ein fastur partur av “rutuni”. Hetta er altíð hugaligt, tí Símun Jóhan veit altíð okkurt - og Marjun er altíð kvik við drekkamunnum.

Ein maður sum Símun Jóhan er komin at kenna eina rúgvu av fólk, og tí verður gjørt eitt sindur burtúrur føðingardegnum, sum verður hildin í skúlanum sunnukvøldið. Og tað skal vera heilt merkligt, um ikki onkur stökkur inn á gólvið!

Vit fara at ynskja Símoni Jóhan hjartaliga tillukku við teimum 70 árunum, og vit gleða okkum til at frætta meira frá honum.

Ó.

LANDSVERKFRØÐINGURIN

Verkfrøðingur til plan- og prosjektdeildina

Starv sum verkfrøðingur á plan- og prosjektdeildini hjá Landsverkfrøðinginum er leyst at søkja.

Plan- og prosjektdeildin er deild undir vegadeildini.

Til rætta fólkkið kunnu vit bjóða eitt spennandi og áhugavert starv, ið er fakliga og persónliga mennandi og við góðum arbeiðsumstøðum.

Arbejdsoppgávar

Uppgávar, sum viðkomandi í høvuðsheitum kann rokna við at skula røkja og standa fyri, eru hesar:

- Gera ætlanir fyri landsvegakervinum
- Gera ætlanir fyri trygdartiltøkum
- Programmeringar, forkanningar, prosjektering og prosjektgransking
- Eftirlit við verkætlanum og
- Myndugleikaumboðan

Førleikakrøv

Sóknast verður eftir verkfrøðingi - helst við royndum innan nøkur av omanfyri nevndu virkisøkjum.

Stórur dentur verður lagdur á góðar persónligar eginleikar, og rokna vit við, at viðkomandi er fyrirkomandi og hevur góð samstarvsevni, dugir at skipa sítt arbeiðsøki og arbeiðið á deildini sum heild. Harafturat skal viðkomandi kunna geva sítt íkast til menning av arbeiðsplássinum og verða førur fyri at arbeiða sjálvstøðugt, eggja og ganga undan.

Setanarviðurskifti

Tænastustaðið verður skrivstovan í Havn. Løn og setanartreytir annars verða sambært sáttmála millum Fíggjarmálastýrið og Føroya Verkfrøðingafelag.

Umsóknir

Umsóknir við prógvum og lívsgongdarlýsing (cv) verða at senda til Landsverkfrøðingin, Postboks 78, 110 Tórshavn, og skulu verða skrivstovuni í hendi innan 25. mars 2003. Brævbjálvin eigur at merkjast "Verkfrøðingur til vegadeildina". Allar umsóknir verða viðgjørdar í trúnaði.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast frá Finnleifi Durhuus, leiðari av vegadeildini, á tel. 31 13 33, lokal 213 (e-postur: finnleif@lv.fo).

Tinghúsvegi 5 · Postboks 78 · FO-110 Tórshavn
lv@lv.fo · Tlf. +298 311333 · Fax +298 314986

Føroya-myndirnar hjá Olov Ånstad, 7. partur

Myndir úr Norðoyggjum, tiknar í 1948

Á sínum ferðum í Føroyum hevði Olov Ånstad nógvar samstarv við Robert Joensen og Jógvan Gerðalíð í Klaksvík. Mest minniliga samstarvið var á aðru Føroya-ferð Olov Ånstads, tá hesir tríggjir samstarvaðust um at taka

kongavitjanina hjá Fríðrikki IX í Klaksvík í 1949 upp á film. Myndirnar vit prenta í dag, eru tiknar í Norðoyggjum á fyrstu Føroya-ferð Olov Ånstads í 1948. Vit lata myndirnar tala fyrri seg sjálvar.

"Sjagaklettur" komin til Hvalbiar

Tað er hugaligt, at menn framvegis seta sær fyrri at fáa skip til landið, hóast tey ikki øll eru heilt nýggj.

Nú um dagarnar kom "Sjagaklettur", sum er keyptur úr Íslandi, til Hvalbiar, og vísa vit her mynd, sum Ingibjörg T. Thomsen í Sandvík hevur tikið.

we make fishing more profitable

Vit framleiða og umvæla øll slag av trolum, so sum:

- Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flóttitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

- Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:

- Vaska og impregnera nótir
- Levera kompletar forðoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nótir og alivinnuna

Høvuðsskrivstova:
 Vónin P/F
 Bakkavegur 22
 530 Fuglafjørður
 Telefon 444 246
 Telefax 444 579
 www.vonin.com

Tórshavn:
 Álaker
 Telefon 35 43 91
 Telefax 31 33 19

Miðvágur:
 Telefon 33 29 46

VÓNIN LTD.

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismissnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- *avrusan og viðgerð*
- *einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)*
- *samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)*
- *eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi*

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
 Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
 Tlf. 31 55 75

Tíðindaskriv frá Føroya Fróðskaparfelag

Føroya Fróðskaparfelag hevur givið út bókina **Lossingarmenn í Havn** eftir Erland Viberger Joensen. Bókin telur 416 blaðsíður og verður 21. mars vard sum doktoraritgerð við Fróðskaparsetur Føroya.

Lossingarmenn í Havn er um arbeiðslívið úti á Kaiini á Eystaruvág í Havn, serliga tíðina 1930-1980. Men farið verður eisini eitt rend aftur um nútímans-samfelagið. Av teimum evnum, ið verða

lýst og viðgjørð er m.a. útgerð og tækni í sambandi við lossing av skipum, um havnarmenn og avbygdamenn, um samanhald og mótsetningar í ein-um avmarkaðum arbeiðsumhvørvi.

Kaiin verður sædd innan sum uttan. Tað verður gjørt burtúrur uppstillingina við pakkhúshurðina og um tilveruna hjá dagleigarum annars. Taltilfar er um arbeiðsmarknaðin í 1940-50 og 60-árunum, og eisini um ta serligu mentan, ið var millum menn, og sum hoyrdist, tá ið prátið var kvikligt og títt, róligt og góðsligt, við róli og skróli, hittinorðum, kelinøvnum og eyknøvnum, argan, kapping, roysnum og brøgdum. Ritgerðin fevnir um mentanar- og sosialsøguligar tættir í Havn í ta brátt farnu 20. øld, men farið verður eisini út í samfelagið og í havnabýir úti í heimi. Í bókini eru fotomyndir, kort, ritmyndir og samtalbrot við heimildarfólk.

Lossingarmenn í Havn kemur sum Supplementum 37 til Fróðskaparrit. Bókin kostar kr. 280. Bókamiðsølan hevur söluna um hendur.

Bjargingarútgærð á sjógví og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og trygdarútgærð.

Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

Tær bestu og biligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjóntarv	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðshøggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Vit hava stórt úrval av reiðskapi til línuveiðu

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ
í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

J. Paturssonar gøta 18

Vit klippa eftir TÍNUM myndi

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-bláðnum
fyrí bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ókeypis - vit gjalda postgjald

Navn: _____

Bústaður: _____

Bygd/býur: _____

FF-bláðið · postboks 58 · FO-110 Tórshavn

Tlf: 31 45 66 · Fax: 31 57 69

T-postur: ff-blad@post.olivant.fo

Prestasonurin av Tvøroyri nýggjur formaður í fólkinginum

Herfyri doyði formaðurin í fólkinginum, og longu dagin eftir gjørdist tað greitt, at nýggjur formaður verður Christian Mejdahl, sum hevur verið formaður í fólkatingsbólkinum hjá Venstre, som er størsti flokkur í fólkinginum.

Longri ber ikki til at koma hjá einum politikara. At vera formaður í fólkinginum er tað sama sum at vera næstur drotningini.

Tað er nú ikki hvør sum helst, ið kann gerast formaður í fólkinginum. Hann krevur at hava breiða uppbakking frá øllum pørtum í politisku skipanini. Og hesa hevur Mejdahl. Hann er ein av teimum mest virdu politikkarum í Danmark.

Tað áhugaverda fyri føroyingar er, at Mejdahl er prestasonur av Tvøroyri. Hesum hava vit greitt frá fyrr her í blaðnum. Og FF-bláðið hevur tí eisini eina serliga fortreyt fyri at lýsa nýggja formannin.

Tað mest beinleiðis sambandið, ið Christian Mejdahl hevur við Føroyar, er, at hann er limur í umboðsnevndini hjá Realinum og hann er limur í føroyanevndini hjá fólkinginum.

Pápin prestur

á Tvøroyri
Pápi Christian Mejdahl, Erik, var liðugur at læra til prest í 1937, og fyrsta starvið hjá honum var á Tvøroyri. Tey ætlaðu kanska ikki at vera so leingi, men bardagin brast á, og tey fóru ikki heim aftur fyrr enn í 1946.

Hetta gjørdist nøkur minnilig ár, sum hava givið teimum øllum eitt lívs-langt tilknýti til Føroyar.

Erik Mejdahl var missionsmaður, og var hann sera virkin innan heimamissionina, og sum skilt, var hann nógur virður av missionsfólki í Føroyum, sum hann helt samband við til sín doyggjandi dag.

Tað er eisini javnan, at Christian framvegis hittir føroyingar, ið heilsa uppá hann vegna kennskap við pápan.

Fekk boðini um sonin á prædiku-stólinum

Eitt tað fyrsta sum hendir, er at hjúnini fáa fyrsta barnið, og var hetta Christian. Hann er føddur 31. desember 1939, sum var ein sunnudagur. Boðini um, at hann hevði fingið ein son, fekk presturin á prædikustólinum. Undir kirkjugongdini komu boð til deknin, Thorvald Joensen, sum var pápi gamla landslæknan, um at kona prests hevði átt ein son. Deknurnin skrivur boðini á ein lepa, og leggur hann fyri prestin, meðan hann prædikar. Søgan sigur einki um, at hann misti tráðin, men hann hevur so neyvan drýggjað sær prædikuna hendan dagin! Seinni kom so ein systir.

Marna hevur sitið undir nýggja fólkatingsformanninum Her kann verða skoytt uppí, at arbeidsgentan hjá presti var Elisabeth Nolsøe. Bróðurdóttir hennara

Góð barndómsár
Barndómsárinini á Tvøroyri minnst Christian við gleði, og hann minnst rættiliga fitt til hesa tíðina. Tá hann í 1992 var á Tvøroyri við einum bólki, kundi hann vísa á fleiri av stöðunum, ið hann mintist sum barn. Hann fekk fleiri góðar vinir. Prestagarðurin kom at liggja lið um lið við sýslumanshúsin, og her kom at hann gerast sera væl við Eiler, sum var sonur Christian Djurhuus, sýslumann og seinni lögmann. Aftaná hann gjørdist Eiler sýslumaður. Christian minnst, at hann fekk eitt modell av Smyrli frá Eileri, sum hann hevði øll síni dreingjagar.

Aftur til Danmarkar
Men í 1946 gekk leiðin aftur til Danmarkar. Christian varð verandi í Løgstør, hagar tey fluttu, tí síðan hann var 6-7 ára gamal, hevði Christian droymt um at gerast bóndi. Tað er ikki sum í

stendur honum næstur. Hesin var tá framum aðrar bóndaflokkurin. Christian verður í 1970 valdur inn í býráðið í Løgstør, og í 1974 verður hann borgmeistari í hesi kommunu, har 11.000 borgarar búgva, av hesum búgva 5.000 í sjálvum býnum. Hann var tá sum 34 ára gamal yngsti borgmeistari í Danmark, og hann sat í hesum starvi í 13-14 ár.

Men í 1987 verður Christian valdur í fólkingið, og her vinnur hesin sáttligi og spakføri maður sær skjótt álit millum sínar floksfelagar. Hann gerst næstformaður í fólkatingsbólkinum í 1990, og tá formaðurin Anders Fogh Rasmussen gerst forsætismálaráðharri í fjør, gerst Christian formaður, aftaná at hann fyrst hevur sagt nei takk til at gerast ráðharri. Men at vera formaður í einum flokki á tingi, og ikki minst í tí størsta stjórnarflokkinum verður roknað sum eitt sera máttmikið politiskt starv, og

Her síggja vit Elisabeth, sum passaði mammu nýggja fólkatingsformannin upp, tá hann varð føddur. T.h. er Marna og t.v. eitt systkinabarn hennara.

Margrethe Auken hevði valt Mejdahl... Christian er eins og pápin kendur fyri sítt lítiðlættni. Hann hevur ikki verið kendur av gudi og hvørjum manni. Sum hann sigur: "Den der lever stille lever godt." Men hetta kemur í hvussu er at broytast, nú hann kemur

at Christian Mejdahl eisini fær besta ummæli frá undanmanninum hjá Ivar Hansen, javnaðarmanninum Erling Olsen. Hann sigur, at Christian Mejdahl umboðar "højskolevenstre", meðan nýggju kreftirnar í flokkinum umboða "handelshøjskolevenstre". Og tað kann vera stórir munur á hesum bólkinum.

Christian hevur røtur í heimamissionini, og hetta merkir eisini hansara meðferð. Eina ferð ein blaðmaður hevði samrøðu við Christian, kom blaðmaðurin at siga "sørme". "Sådanne ord bruger jeg ikke" fekk blaðmaðurin at vita. Christian heldur annars ikki, at politikkarar eru størri syndarar fyri Várharra enn onnur deyðilig!

Christian hevur eisini verið virkin innan kirkjuligt arbeiði, og hevur hann verið limur í ymsum kirkjuligum nevndum í eini 15 ár, og tí er tað heilt náttúrligt hjá honum at fara í kirkju sunnudagar.

Christian er giftur Evu, sum eisini er virkin innan kirkju- og fráhaldsarbeiði. Tað verður sagt í donskum bløðum, at hon er enn meira afturhaldandi enn maðurin, tá tað ræður um at gerast miðdepil. Tey bæði eiga 4 børn og 8 barnabørn.

Vit ynskja Christian Mejdahl tillukku við nýggja arbeiðinum og vænta, at hetta kann eisini verða til gagns fyri Føroyar.

Tað kann verða nevnt,

Tá Christian Mejdahl var í Føroyum í samband við aðalfundin hjá Realinum, kundi vit hava sum yvirskrift: Tá Marna sat undir formanninum í Venstre. Nú kundi yvirskriftin verið: Tá Marna sat undir formanninum í fólkinginum. Sum greitt frá í greinini passaði fastur Marnu, Elisabeth, mammu Christian upp, tá hann var føddur. So tað var jú spennandi hjá Marnu, sum tá var um 12 ára gomul at sleppa heim til prest at sita undir lítlabeiggjanum! Her hittast tey bæði 60 ár seinni inni á skrivstovuni hjá FF.

var Marna, dóttir Óla Nolsøe, sum tá var 11 ára gomul. So Marna fekk tað stóra upplivlisi, at sleppa heim til prest at síggja nýggja alvan, og hon slapp enn tá bæði tá og seinni at sita undir nýggja lítlabeiggjanum. Seinni varð Marna konfirmerað av Mejdahl.

Føroyum, at tú antin ert borin til ein garð ella ikki. So hann keypti sær ein bóndagarð á leiðini, tá hann var 25 ára gamal.

Politikkur kemur uppí
Men nú fer politikkurin at draga, og sum bóndi er tað flokkurin Venstre, ið

tað kann so ikki vera verri fyri Føroyar, at maðurin í hesum starvi hevur eitt so stórt tilknýti til Føroyar, sum talan er um.

Christian Mejdahl var eisini sjálvskrivaður limur í føroyanevndini hjá fólkinginum. Men hvussu hetta verður nú, vita vit einki um,

rættiliga í fremstu røð.

Christian hevur orð á sær fyri at vera gjøgnumheiðurligur, og Margrete Auken, sum umboðar SE, segði undan valinum, at Christian var hann, hon fremst hevði atkvøtt fyri, um hon skuldi valt ein úr hinum bólkinum!

Fiskimálaráðið
Fiskivinnustovan

Fulltrúi

Starv sum fulltrúi á Fiskivinnustovuni verður hervið lýst leyst til setan skjótast gjørligt.

Fiskivinnustovan er skipað sum deild í Fiskimálaráðnum.

Starvið inniber m.a. hesar uppgávur:

- Hava um hendi umsitingina av fiski-ídnaðarmálum
- Hava um hendi umsitingina av fiskivinnu-royndum
- Samskipa leiklutin hjá Fiskimálaráðnum í verkætlanum innan fiskivinnugransking
- Samstarv við leiðslu og aðrar fulltúar í Fiskimálaráðnum um tvørgangandi uppgávur innan fiskivinnumál.

Førleikakrøv:

- Viðkomandi útbúgving frá hægri lærustovni
- Góð evni at samskifta á føroyskum, norðurlendskum og enskum máli
- Vera til reiðar til at royna nýggjar avbjóðingar
- Kunna virka til lítar og á ein tryggan hátt í einum umhvørvi, har mál til tíðir hava nógvan skund
- Góðan førleika at arbeiða sjálvstøðugt
- Góð samstarvsevni

Grundleggjandi royndir innan virkisøkini er ein fyrimunur.

Setanartreytir:

Starvið verður lønt sambært avtalu millum Fíggjarmálaráðið og avvarðandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og stovnar/deildir undir tí, umframt hini aðalstýrini og Løgmannsskrivstovuna. Tænastustaðurin í løtuni er Fiskivinnustovan.

Tann, ið settur verður, má kunna tola broytingar í virkisøkinum og at økið verður umskipað til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir saman við avriti av prógvum og møguligum viðmælum, skulu vera Fiskivinnustovuni í hendi í seinasta lagi 4. apríl 2003 kl. 1600.

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið
att.: Fiskivinnustovan,
Postmoga 347
110 Tórshavn

Fyrirspurningar starvinum viðvíkjandi kunnu setast Andras Kristiansen, deildarstjóra á telefon 353030.

Skrivstovufólk søkjast til SEV

Eitt fulltíðarstarv og eitt hálv dagsstarv sum skrivstovufólk hjá SEV í Havn er leyst at søkja.

Starvið:

Størvini eru á skrivstovuni hjá SEV í Havn. Fulltíðarstarvið umfatar, í samstarvi við onnur skrivstovufólk, at røkja ymiskar skrivstovuuppgávur, herundir at passa telefonvekslara og veita kundatænastu.

Hálv tíðarstarvið umfatar at passa telefonvekslaraskipanina hvønn dag frá kl. 900 til kl. 1300. (20/37 av fulltíðarstarvi).

Útbúgving:

Ynskiligt er, at umsøkjaramir til fulltíðarstarvið hava skrivstovuútbúgving ella aðra viðkomandi útbúgving/arbeiðsroyndir.

Førleikakrøv:

Umsøkjaramir skulu hava góðar førleikar, bæði í skrift og talu, í føroyskum og danskum.

Harafturat skal viðkomandi kunna føra samtalu á enskum, við tað at ofta hevur SEV samskipti við fólk, ið ikki duga føroyskt og danskt.

Ein partur av kundatænastu og kundaviðgerð hongur neyvt saman við debitorbókhaldinum. Tí er tað ein fyrimunur, at umsøkjaramir til fulltíðarstarvið hava kunnleika til bókhald og teldubókhaldsskipanir.

Góð samstarvsevni krevjast við tað, at flestu arbeiðsuppgávurnar verða loystar í samstarvi við onnur, og skal viðkomandi vera til reiðar at átaka sær fyrifallandi smærri praktiskar uppgávur, sum hoyra skrivstovuni til, men sum kanska ikki í øllum førum kann bólkast beinleiðis sum skrivstovuáreiði.

Lønin:

Fulltíðarstarvið er lønt sambært sáttmála millum SEV og Starvsmannafelagið. Lønin verður ásett eftir útbúgving og starvsroyndum og verður flokkað í II. ella III. lønarflokki.

Hálv dagsstarvið verður lønt eftir útbúgving og royndum í I. ella III. lønarflokki.

Umsóknir:

Umsóknir skulu, saman við prógvum og møguligum ummælum, sendast til Elfelagið SEV, Postrúm 319, 110 Tórshavn, og skulu tær vera SEV í hendi í seinasta lagi tann 24. mars 2003.

Í umsóknini skal tilskilast, um viðkomandi søkir fulltíðarstarv ella hálv dagsstarv ella bæði. Um bæði verða søkt, skal tilskilast, hvat umsøkjari leggur størri dent á.

Teir umsøkjara, sum eisini søktu skrivstovu-starv hjá SEV í Havn seinasta heyst, nýtast ikki at senda prógv, ummæli v.m. inn av nýggjum, men kunnu bert siga frá, hvat starv verður søkt og annars vísa til áður innsendu umsókn.

Nærri upplýsingar:

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til John P. Danielsen á tlf. 346800.

Landavegur 92 · Postmoga 319 · FO-110 Tórshavn
Tlf: 34 68 00 · Fax: 34 68 01 · T-postur: sev@sev.fo

Eydnuleiðin

So sigur Harrin: Takið støðu við vegirnar og rannsakið og spyrjið eftir fyrndargötunum, har eydnuleiðin man liggja, gangið tit hana; tá skulu tit finna hvíld fyri sálum tykkara. Men teir svaraðu: Nei, tað vilja vit ikki!

Jer. 6,16

Mong ynski bylgjast mannaættini í barmi. Eitt teirra er at fáa hvíld í sálina. Ófriður í sálini er ein av mannaættarinnar elstu trupulleikum. Hann er ein fylgja av syndafallinum. Syndin gevur ongan frið - tvørturímóti.

Nútidarmenniskjað er strongt sum ongantið áður. Spennigurin í tíðini ávirkar fólk. Familjan, arbeiðið, skúlin og frítíðin seta krøv, so tímar, dagar og vikur verða pettaðar sundur - uttan hvíld. Øll eru fult upptikin, so sjálvt børnini “hava ikki tíð”.

Mong eru ørkymlað yvir støðuna. Tey ynskja ein vinaligari og róligari heim og gerandisdag, eitt betri persóns- og familjulív við plássi til hvíld og persónliga mensku....

Tilboðini til hesi, frá “serfrøðingum” og terapeutum á økinum, tróta ikki.

Teir peika á nýggjar leiðir og hættir, sum skulu geva fólki frið í sálina. Kortini økist ófriðurin hjá fleiri.

Bíblían vísir á einastu veruligu gongdu leiðir, sum geva frið - sálarfrið.

Leiðirnar eru ikki nýggjar, men kallast “fyrndargøturnar, har eydnuleiðin man liggja, gangið tit hana; tá skulu tit finna hvíld fyri sálum tykkara”.

Hesar gomlu gøturnar, fyrndargøturnar, hava ymisk nøvn. Bíblían eitur ein teirra. Gongur tú leiðina inn í Orðið, so hoyrir tú Guðs rødd og sært Guðs vilja við lívi tínum. Tað gevur sálarfrið: “Miklan frið eiga teir, ið lóg tína elska.” Sl.119

Syndajáttan eitur ein. Játtað synd er bæði fyrigivin og gloymd av Guði. “Tann, sum dylir misgerðir sínar, fær onga eydnu, men tann, sum gongur við tær og letur av teim, skal finna miskunn” Orðt. 28,13

Bønin eitur ein teirra. “Verið ikki stúrnir fyri nøkrum, men latið í øllum lutum tráan tykkara koma fram fyri Guð í ákallan og bøn við tøkk, og Guðs friður, sum ber av øllum viti, skal varðveita hjørtu tykkara og hugsanir tykkara í kristi Jesusi” Fil. 4,6-7

“Spyrjið eftir fyrndargötunum har eydnuleiðin man liggja”, sigur Harrin til sítt friðleysa og hvíldarleysa fólk.

Tey svaraðu honum - lógið nokk: “Nei, tað vilja vit ikki!”

Tí er tað einki at undrast yvir, at ófriðurin heldur á fram.

Vilt tú ganga fyrndargøturnar, har eydnuleiðin man liggja og fáa frelsu, frið og hvíld?

*Ver still nú, mín sál,
og lýð á Guðs mál,
hann klettur tín er og títt skjól.
Er tunggongd tín leið,
miss treystið tó ei,
hann leiðir um hav teg og hól.*

Ms. 467

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:
Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kittlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísir !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Ortopædkirurgiskur skómakari & bandagistur

Ortopædkirurgiskur skómakari & bandagistur frá SAHVA verða á Klaksvíkar Sjúkrahúsi 1. og 2. apríl 2003 og á Landasjúkrahúsinum 3. apríl 2003.

Tíð fæst við at ringja á tlf. 45 64 63 mánadag og týsdag kl. 10 - 12 í seinasta lagi mikudagin 25. mars 2003.

 Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

P/f Jógvan Weihe

Heil- og smásøla

Vit hava m.a:

- Nylon
- Skeiðhúkar
- Pílkar
- Snellustroppar
- Svovlar
- Lodd
- Kryvjingarknívar
- Rognaknívar
- Rognaposar
- Beitur v/ rustfríum húki

...stórt úrval av fiskireiðskapi til norðhavsróðurin ...landsins lægstu prísir

Staravegur 15 • Tlf: 31 38 97 • Fartlf: 21 38 97 • Fax: 31 38 83
T-postur: jwimport@post.olivant.fo
Heimasíða: www.jogvan-weihe.fo

Tríggjar síður av somu søk

Vit á Føroya Tele eru púra greið yvir, at tað stundum kann vera ringt at veita. Men vit vilja fegin, at tú fært lútt tað haldið til fartaletónina, ið túskur tí titt brúk. Tí skapa vit gjevnumakynni í veltuguleikarnar.

KOSTNAÐUR	GSM FERRIÐ	GSM VANLIGT	GSM VINNULIGT
Stovning	0,-	0,-	0,-
Mánaðargjald	40,-	115,-	200,-
Semnaður - dag	2,25 mín	1,80 mín	1,50 mín
Semnaður - kvæð	0,75 mín	1,15 mín	1,50 mín
SMS-boð	0,50	0,75	0,75

TÆNASTUR	GSM FERRIÐ	GSM VANLIGT	GSM VINNULIGT
Boðanasta	✓	✓	✓
Boðanasta, viðkæð	-	✓	✓
Boðtóni	-	✓	✓
Parkering	-	✓	✓
Fleirpartasamneða	-	✓	✓
Viðaristilling	-	✓	✓
Via nummer	+	✓	✓
Sperr av sjálvav	-	✓	✓
Løysa sperr til útlend	-	✓	✓
Óatvæðingur	-	✓	✓
Wap	✓	✓	✓
Semnaðutgraving	-	✓	✓

- ✓ : Er við í haldinum + : Kann sjáast : Kann ikki stovvast

Ókeypis stovning er galdandi til 1. mai. Fyrveris verður tákst móti prsentvæðum.

FØROYA TELE T
Skaltu farnast á okkara vefbúnað

Hvat er munurin á monnum og grísum?
- Grísar blíva ikki til menn, tá teir blíva full-ir...

Hví dámar monnum so væl BMW-bílar
- Tí teir duga at stava bílmerkið...

Drongurin: Eri eg tann fyrsti sjeikurin hjá tær?
Blondan: Ja, sjálvandi, men hví spyrja allir menn um tað?

Hvat er munurin á ein-um advokati og einari ravni?
- Advokaturin fær bonusstig, tá hann flýgur!

Maðurin í húsinum vaknaði av einum tjóvi
- Hvat gert tú her?
- Leiti eftir peningi.
- Vak meg, um tú finnur nakrar....

Dómari við mannin í hjúnarbandsmáli:
- Hví hevur tú ikki tosað við konuna í 6 mánaðar?
- Eg vildi ikki bróta hana av!

Íbúðin hjá mær fuktar so illa, at í gjár fann eg tveir állar í músafelluni!!!

- Pápi, er altíð stílt í Stillahavinum?
- Kanst tú ikki spyrja um okkurt annað?
- Jú, nær doyði Deyðahavið?

Anfinn Mikkelsen, 70 ár

Seinasta leygardag fylti Anfinn Mikkelsen, lórvíkingur, búsitandi í Kitimat í Canada, 70 ár.

Anfinnur er sonur Kátrinu og Petur Mikkelsen úr Leirvík. Tey vóru bæði ættað úr Gøtu, men Petur, sum upprunaliga var fiskimaður, gjørdist lærari í Leirvík í eitt mannaminni. Upprunin úr Gøtu merkir eisini ein stóran áhuga og vitan um Gøtu. Tey vóru 6 systkin og umframt Anfinn vóru tey Óli, Páll, Jónsvein, Marjun og Eyðleyg.

Her kann skoytast uppí, at pápi Kátrinu, mammu Anfinn, var Óla Jákup Zachariassen, í Jákupstovu í Norðragøtu, sum var ein av stovnarum FFs, og sum møtti til teir fundir í 1911, har stovningin varð fyríreikað.

Fyrst til skips, síðan at lesa Anfinn fór sum allir ungir dreingir til skips sum ungur. Hann byrjaði sum kokkadrongur við "Kross-teini", har Grækari Hansen úr Norðragøtu, ið var giftur við Onnu, mostir Anfinn, var skipari. Seinna gjørdist hann dekkari og kyndari.

Anfinn fór á preli-miner- og studentaskúla í Havn. Aftaná students-prógv eins og í summar-frítíðum fór hann aftur at sigla við ymiskum leir-

víksbátum. Hetta gav jú ein førning, sum seinni er komin til nyttu í lívinum. Seinna fór hann at lesa til kemiverkfrøðing í Keypmannahavn. Her hitti hann Jytte, sum var sjúkrasystir, og tey giftust. Hon er ættað úr Kollafirði, dóttir Emmu og Carl August Jensen. Tey vóru átta systkin.

Jytte og Anfinn eiga trý børn. Elstur er Petur, sum arbeiðir sum deildarstjóri í einum oljufelagi á Toronto-leiðini. Hann er giftur við Lindu, sum er av kin-esiskari ætt. Tey eiga trý børn. Síðan er tað Jón, sum er giftur við Andreu, har mamman er norsk. Jón arbeiðir sum lektor við lærda háskúlan í Vancouver. Tey eiga tvey børn. Síðan er tað Katherine, sum er einsamøll, og sum arbeiðir sum tryggingar-umboð í Vancouver.

Fekk í boði at fara til Canada Aftaná at Anfinn var liðugur at lesa, arbeiðdi hann í trý ár fyrri donsku fyrítøkuna Nordisk Kabel- og Tráðfabrik, ið varð keypt av canadisku aluminium-fyrítøkuni Alcan.

Men í 1965 fekk Anfinn í boði at fáa arbeiði í Canada. Hann kundi velja millum at arbeiða í Arvida eystantil í Canada og Kittimat vestantil. Hann valdi Kittimat, sum er ein

lítill býur, umleið 12.000 íbúgar, sum liggur einar 700 km. norðanfyrri Vancouver.

Annars fylgja tey eisini væl við, hvatið hendir heima í Føroyum, takkað verið systkjnum, ið eru dúglig at senda bløðini. Og systkini og onnur hava eisini verið dúglig at vitja hóast fjarstøðuna. Men búsitandi føroyingar hava tey ikki sæð.

Lívsstarvið hjá Anfinni hevur verið at vera leiðandi verkfrøðingur á hesi stóru aluminiumsverksmiðju, sum er so nógv tað størsta arbeiðsplássíð í Kittimat, har tað arbeiða eini 2.000 fólk.

Eitt árið arbeiðdi Anfinn fyrri somu fyrítøku í Montreal, hagar hann varð sendur at loysa serligar uppgávur.

Í sínum starvi hevur Anfinn fingið stóra viðurkenning. Her krevjast drúgvar og gjølligar kanningar, og eitt av sínum avrikum hevur Anfinn fingið patent uppá. Hetta var ein uppfinning, sum merkti minni dálking í framleiðsluni, og sum eisini merkti at brúk var fyrri minni orku. Patentíð kom hann tó ikki at spinna gull uppá. Tað varð selt til fyrítøkuna fyrri ein dollara. Tó hevur hann seinni fingið meira ítøkiliga viðurkenning.

Anfinn Mikkelsen og konan Jytte.

Anfinn legði alment frá sær í 1994, men hann arbeiðdi kortini fleiri ár afturat sum ráðgevi. Tá hann legði alment frá sær í 1994, fekk hann eisini frá leiðsluni á verksmiðjunni tað allarbesta viðmæli. Hann hevur verið við at menna framleiðslugongdina, og í hesum arbeiði hevur hann virkað eins og ein vísindamaður. Hann hevur sett upp nøkur prinsipp, síðan hevur hann nýtt hesi prinsipp til loysn av trupulleikum.

Anfinn fekk eisini tað ummælið, at hann virði sítt arbeiðsfólk á sama hátt sum hann virði síni skyldfólk og vinir, og má hetta sigast at vera ein framúr eiginleiki, ið kanska serstakliga liggur til føroyingar, har vit kanska meira meta øll sum "líkamenn" í størri mun enn í londum, har fá kenna hvønn annan.

Tað skal verða skoytt uppí, at Jón eisini hevur gjørt seg galdandi við nýhugsan á fiskivinnuøkinum og við at menna burðardyggan fiskiskap eftir laks. Hesum greiddu vit nærri frá í blaðnum seinasta heyst, eins og vit greiddu frá okkara vitjan í Canada, har vit hittu Jytte, Anfinn, Jón við húski og Kátrinu.

Sigast kann sum heild, at hetta húski hevur verið virðiliga umboð fyrri Føroyar í útlandum.

Tað er nakað langt síðani, at tey hava verið í Føroyum, men nú umhugsa tey av álvara at koma eitt legg higar komandi ár.

Vit ynskja Anfinni hjartaliga tillukku við teimum 70 árum, og vit senda tykkum øllum eina heilsan.

Óli

dagsins MYND

Hesar myndir hava vit lánt úr íslenska blaðnum "Fiskifrettit". Hetta er ein íslenskur rækjutrolari "Jóhann Haldórson", sum er komin í havn í New Foundlandi rættiliga nógv yvirsaður, sum júst kann henda har á leiðini. Teir komu í illveður og nógvan kulda og úrslitið gongur sjón fyrri søgn. Ísurin var upp til 30 cm tjúkkur.